

Vállalkozónők és az esélyegyenlőség

Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008. május 22.

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Nemzetközi kitekintés

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

GEM Report on women and entrepreneurship

Módszertan

A tanulmány első mondata:

„...a női vállalkozások jelentős mértékben járulnak hozzá a világ gazdaságának fejlődéséhez, különös tekintettel az alacsony és közepes gazdasági fejlettségű országokra.”

41 ország: népesség 70%-a, GDP 93%-a.

Országonként reprezentatív lakossági felmérések, (Magyarországon N=2.000)

Nagy földrajzi kategóriák:

- alacsony és közepes gazdasági fejlettségű latin-amerikai és karib-térségbeli országok (A);
- alacsony és közepes gazdasági fejlettségű európai és ázsiai országok (B) (Magyarország is);
- magas gazdasági fejlettségű országok (C).

Vállalkozási kategóriák:

- korai vállalkozás
- megalapozott vállalkozás
- lehetőség által motivált vállalkozás
- szükség által motivált vállalkozás

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

GEM Report on women and entrepreneurship

Módszertan

Korai vállalkozás: tulajdonosa még csak tervezi, vagy legfeljebb 3,5 éves működő vállalkozás

Megalapozott vállalkozás: 3,5 évnél idősebb vállalkozás

Lehetőség által motivált vállalkozás: egy ötlet megvalósítására hozzák létre

Szükség által motivált vállalkozás: egyéb elfogadható munkaerő-piaci alternatíva hiányában hozzák létre

Nemzetközi tények: „gender gap” a vállalkozásban

Csaknem az összes országban több a férfi vállalkozó, mint a női (Japán az egyetlen kivétel!).

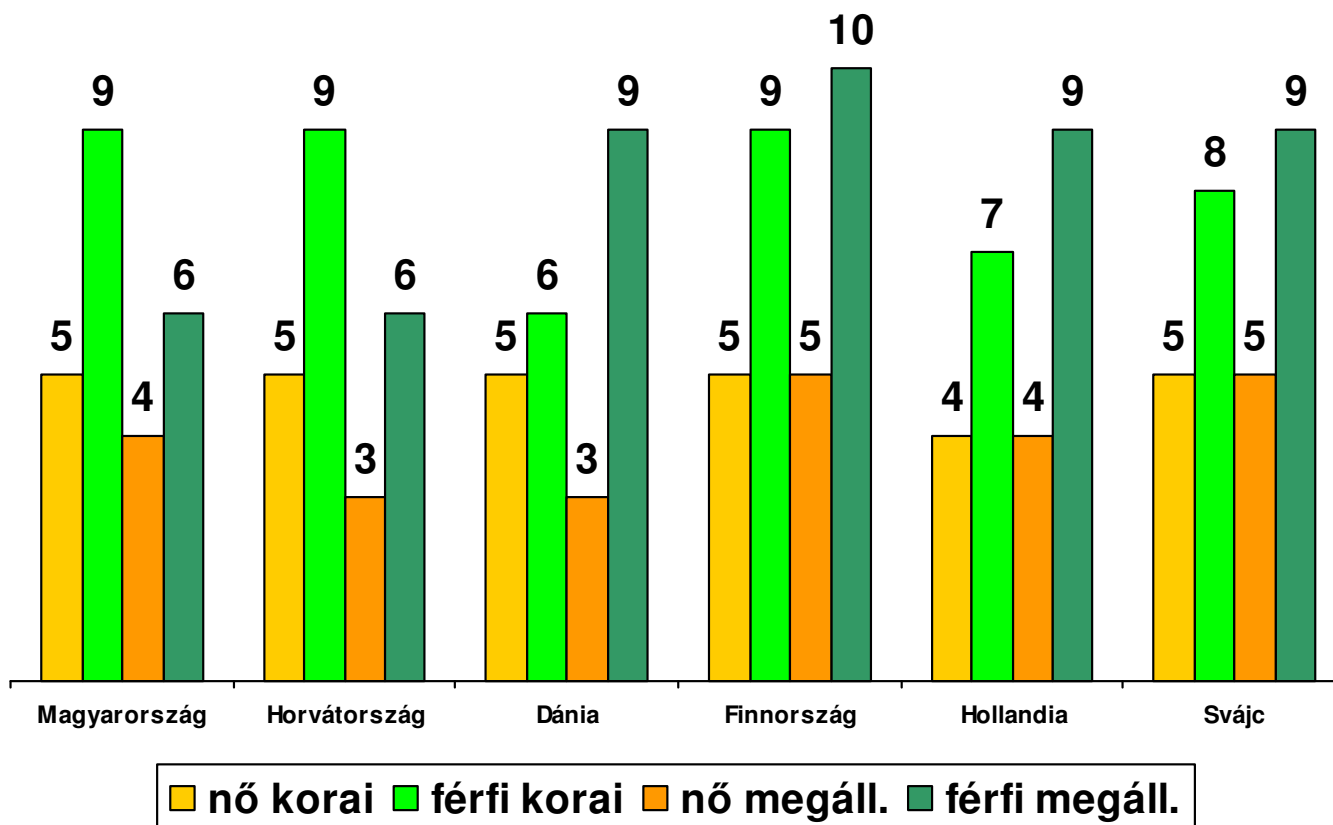
A 2:1 arány jellemző a legtöbb országra, Magyarországra is. (Kétszer annyi a férfi vállalkozó, mint a női.)

Ennél (a nők szempontjából) kedvezőtlenebb az arány a következő országokban: Izland, Olaszország, Litvánia, Szerbia, Szlovénia, Svédország, Egyesült Királyság.

A 2:1 aránynál kedvezőbb az arány: Ausztria, Brazília, Kína, Colombia, Dominikai Köztársaság, Görögország, Japán, Kazahsztán, Peru, Románia, Svájc, Tájféld, USA, Venezuela.

Korai és megállapodott vállalkozások aránya nemenként

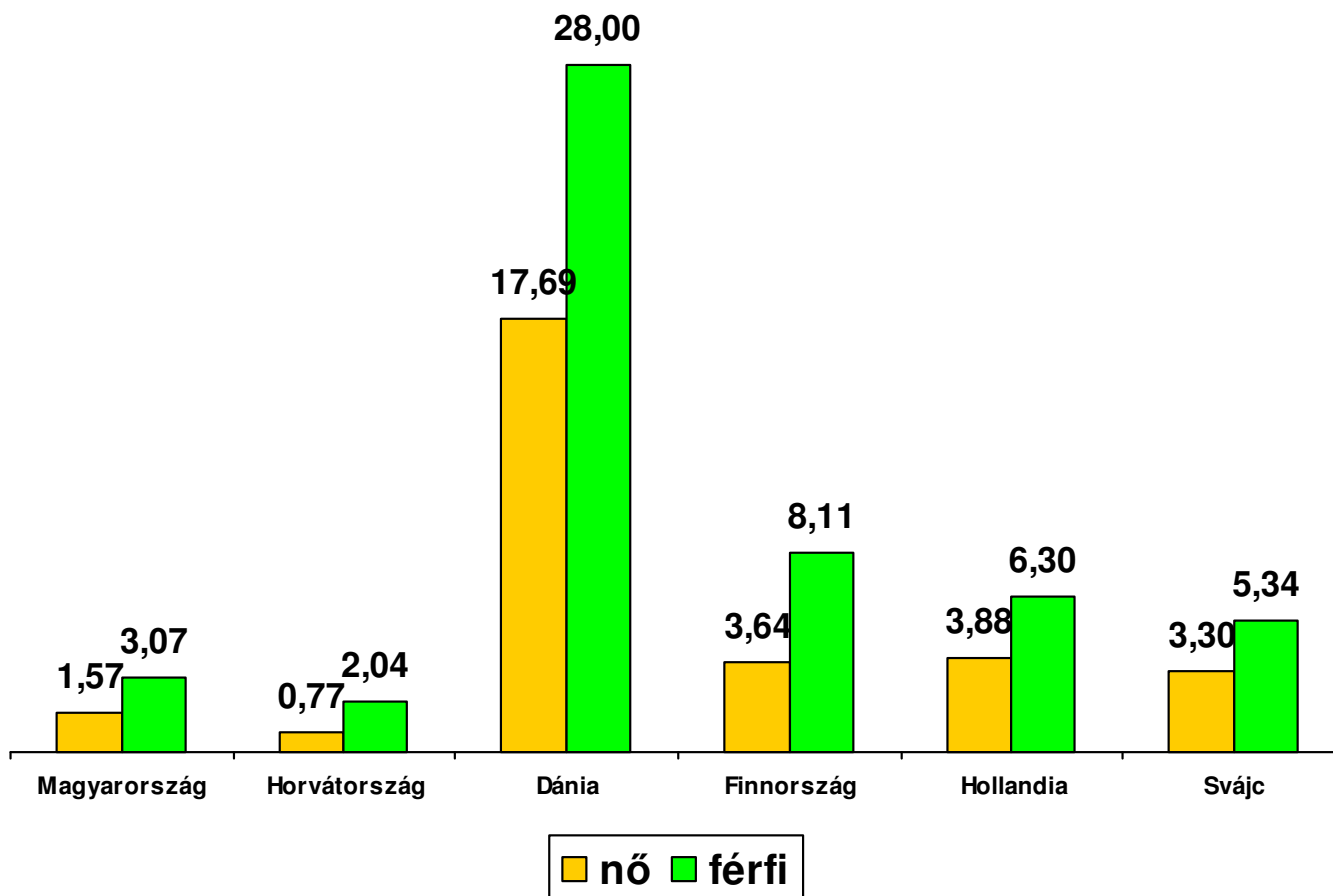

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

GEM Report on women and entrepreneurship

Lehetőség és szükség által motivált vállalkozások aránya nemenként

További tények: „gender gap” a vállalkozásban

A férfi és női vállalkozások aránya az „A” országokban tér el legkevésbé, aminek a hátterében a korai vállalkozások hasonló aránya áll. A megállapodott vállalkozások száma ezekben az országokban is jelentősen magasabb a férfiak esetében.

A korai vállalkozások túlélési aránya a „C” országokban a legnagyobb, és a túlélési esélyben nincs különbség nemek szerint. A másik két csoportban összességében is alacsonyabb a túlélési arány, és a nőkre kedvezőtlenebb, mint a férfiakra.

A lehetőség által motivált vállalkozók között sokkal több a férfi, mint a nő.

A szükség által motivált vállalkozók között lényegesen kisebb a nemek közötti különbség.

A „C” ország csoportban sokkal magasabb a lehetőség által vezérelt vállalkozások aránya, mint a a másik két csoportban. (Mo. 10 országot előz meg a 40-ből.)

További tények: „gender gap” a vállalkozásban

A férfiakhoz képest a női vállalkozók önbizalma és optimizmusa minden ország csoportban alacsonyabb. Ez a különbség a „C” országokban a legkisebb és a „B” országokban a legjelentősebb.

A lehetőség által motivált női vállalkozói aktivitás a következő tényezőkkel mutat szignifikáns összefüggést:

- Női foglalkoztatottság
- Nők hozzáférése a kapcsolati és anyagi tőkéhez
- Nők önbizalma

Vállalkozásfejlesztés és társadalmi megtérülés

„A női vállalkozások fejlesztése társadalmilag sokkal hatékonyabban térül meg, mint a férfi vállalkozóké.

A nők ugyanis sokkal hajlamosabbak arra, hogy tapasztalataikat megosszák másokkal, akár szűkebb, akár tágabb közösségük szintjén. Nagyobb eséllyel dolgoznak másokért, mások szempontjait is figyelembe véve, könnyebben teszik közkinccsé gazdasági és szellemi eredményeiket.”

Hazai helyzet: női foglalkoztatottság

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

Hazai helyzet: foglalkoztatottság

Ország	20-49 éves nők gazdasági aktivitása (%)		
	Nincs gyerek	1 tizenkét év alatti gyerek	3 vagy több tizenkét év alatti gyerek
Ausztria	83,4	77,8	57,4
Csehország	85,7	61,4	22,0
Dánia	77,1	80,3	67,2
Görögország	56,5	54,2	39,6
Magyarország	78,2	59,4	12,6
EU25	75,1	64,8	41,2

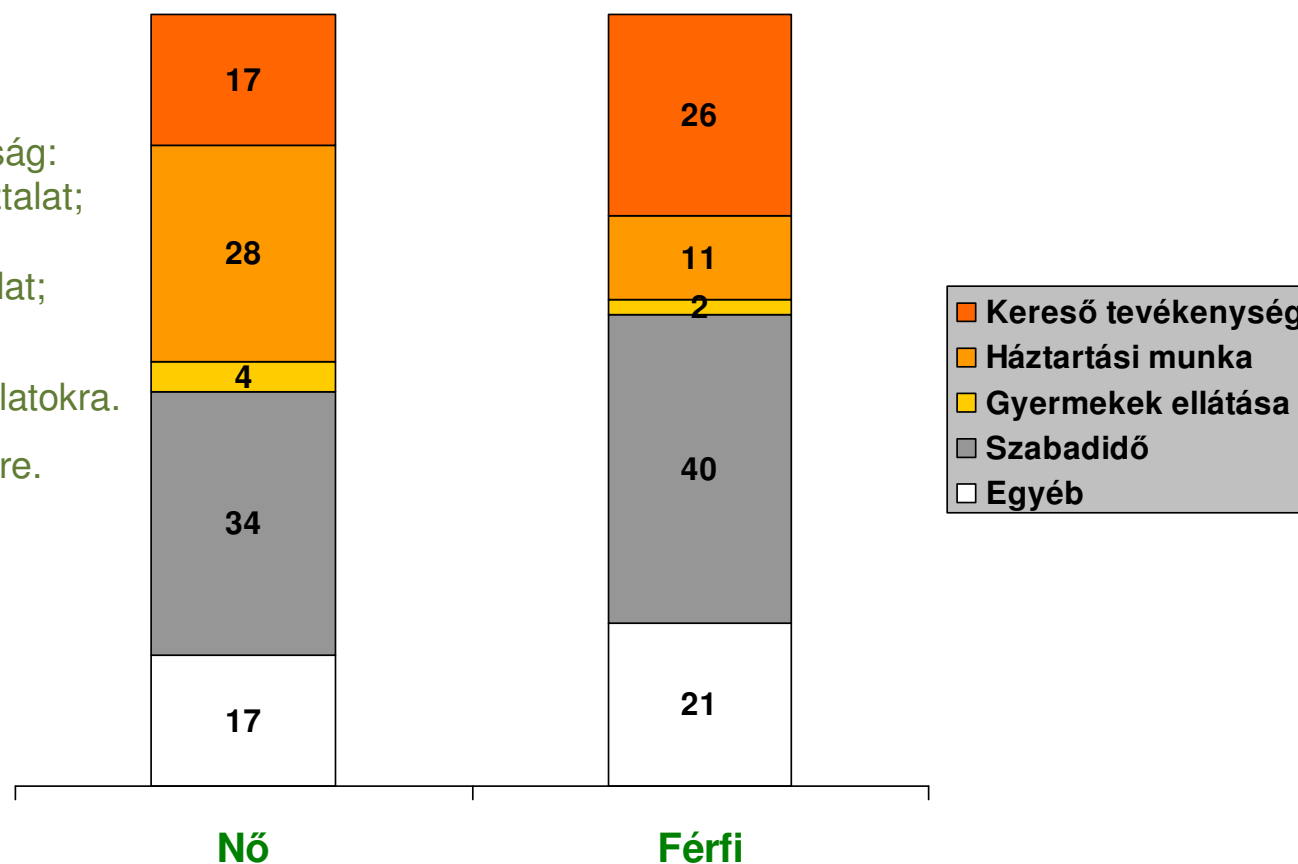

Hazai helyzet: foglalkoztatottság

Napi átlagos időfelhasználás (%)

(fiziológiai szükségletek nélkül)

- Alacsonyabb foglalkoztatottság:
  - Kevesebb munkatapasztalat;
  - Kevesebb pénz;
  - Kevesebb üzleti kapcsolat;
  - Kevesebb üzleti ötlet.
- Kevesebb idő társas kapcsolatokra.
- Kevesebb idő továbbképzésre.
- Kevesebb idő rekreációra.

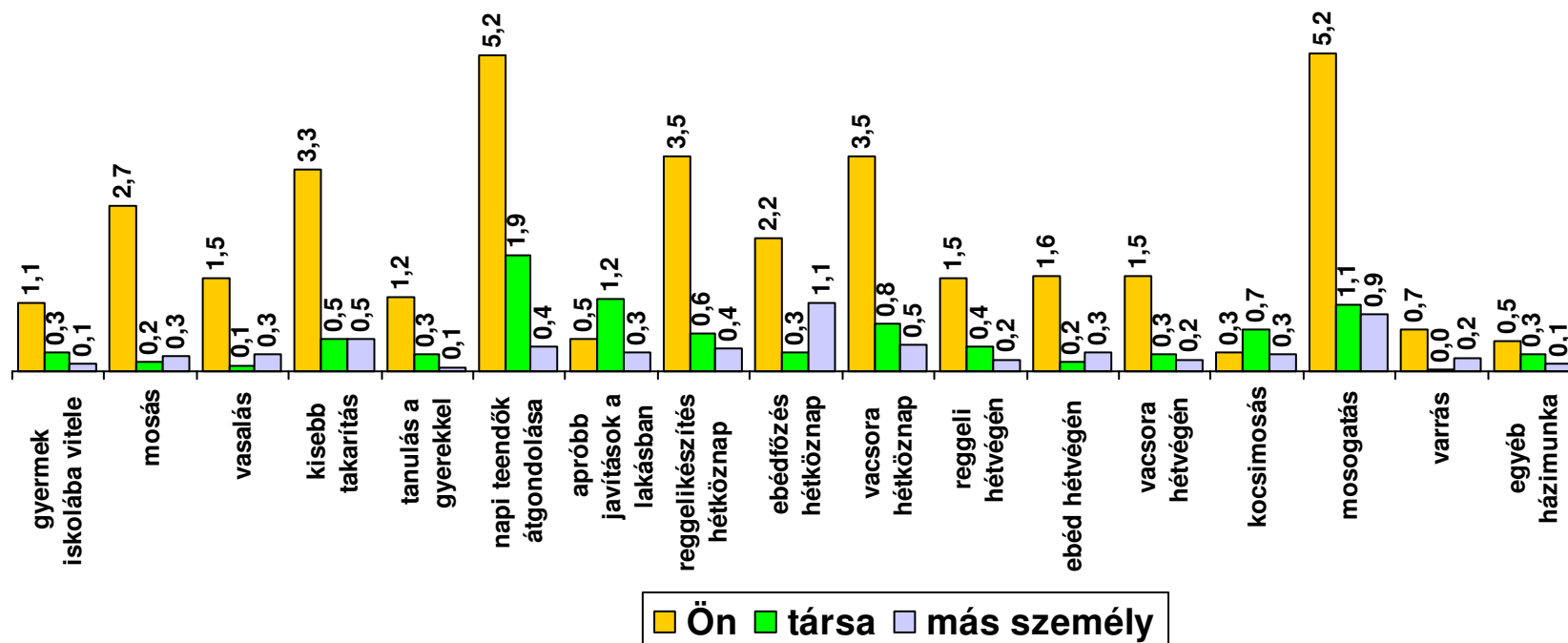

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

Hazai helyzet: foglalkoztatottság

Hetente hányszor végzik a következő tevékenységeket? (átlag)

Hazai helyzet: hozzáférés kapcsolati és pénzügyi tőkéhez

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

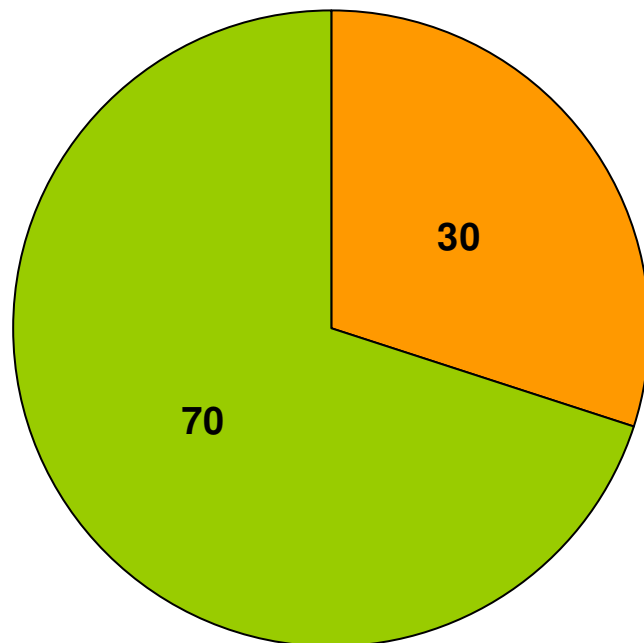
1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Kapcsolati és pénzügyi tőke

Vett már részt közös beszerzésben, értékesítésben, termelésben, fejlesztésben, pályázásban? (%)

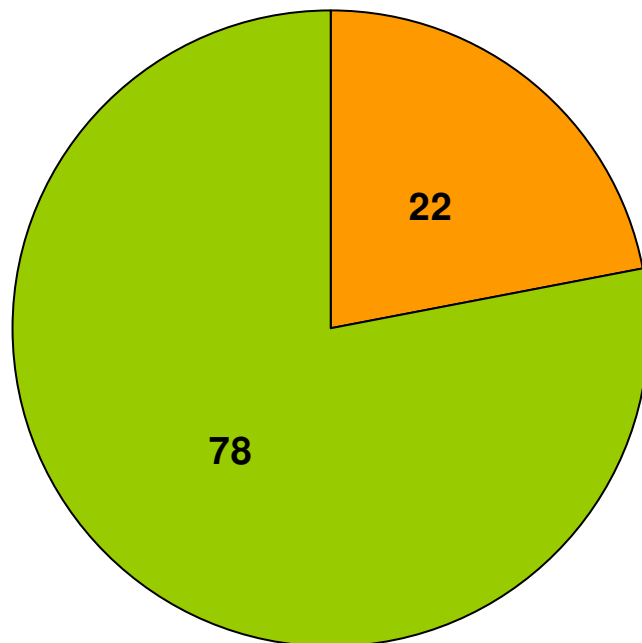

Férfiak esetében több, mint 50%.

igen nem

Vett már igénybe bankhitelt a vállalkozása számára? (%)

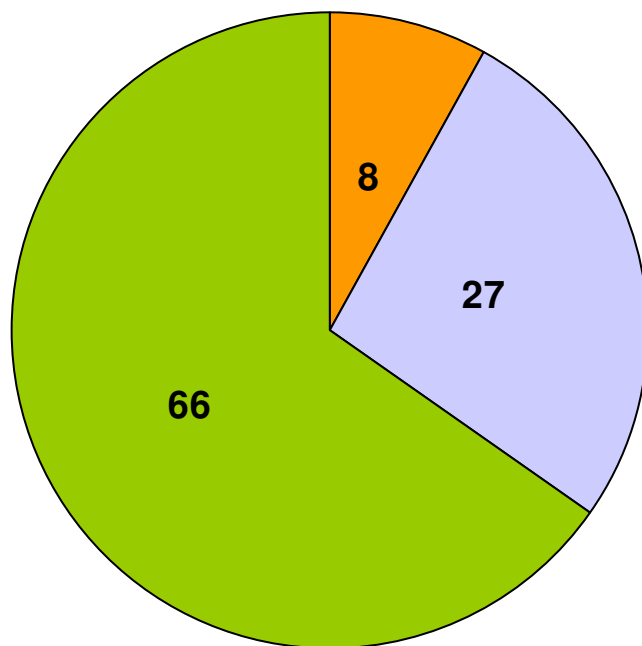
igen nem

Férfiak esetében 25%-kal magasabb az arány.

Kapcsolati és pénzügyi tőke

Tervezi, hogy idén pályázik vállalkozása számára? (%)

igen nem nem ismer olyan forrást, amire pályázhatna

A férfiak nagyobb arányban ismernek pályázatot.

A nők nagyobb arányban gondolják, hogy kicsi a nyerés esélye vagy hogy nem felelnek meg a feltételeknek.

Hazai helyzet: önbizalom, optimizmus

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

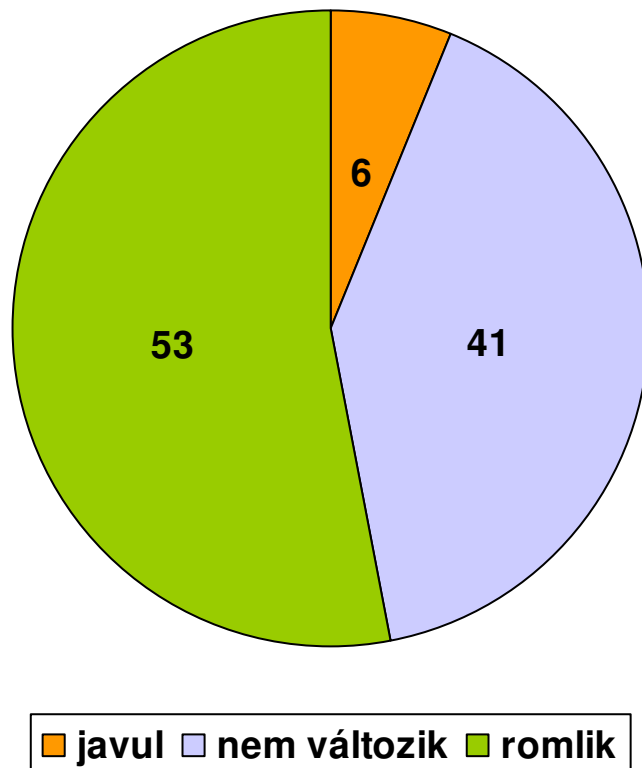
FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Hogyan ítéli meg a magyar gazdaság kilátásait év végéig? (%)

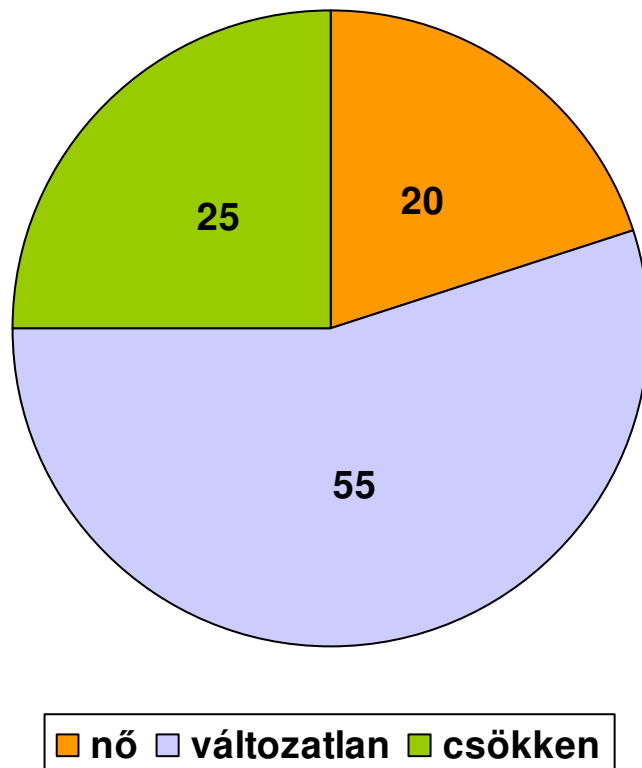

A férfiak között közel 50%-kal több az optimista és kb. 10%-kal kevesebb a pesszimista.

Önbizalom, optimizmus

Hogyan alakul ebben az évben a vállalkozás bevétele az előző évhez képest? (%)

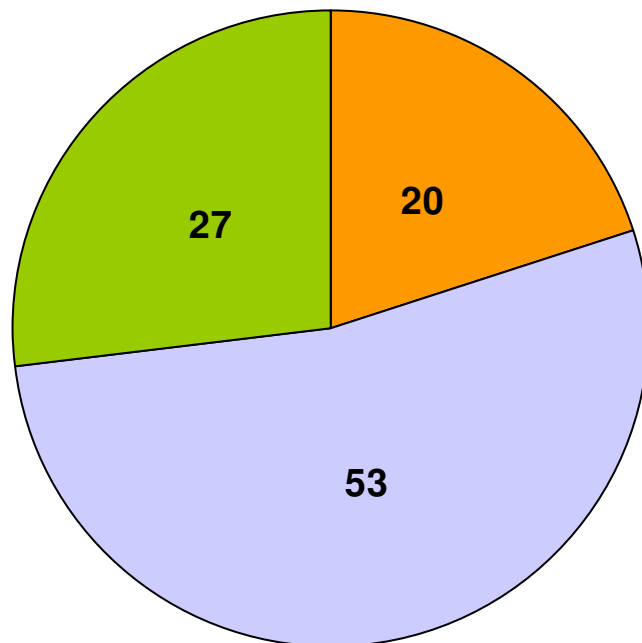

A férfiak között 62%-kal többen számítanak az árbevétel növekedésére.

Önbizalom, optimizmus

Hogyan alakul ebben az évben a vállalkozás eredménye az előző évhez képest? (%)

■ nő ■ változatlan ■ csökken

A férfiak között 57%-kal többen számítanak az eredmény növekedésére.

A vállalkozás legnagyobb kockázatai Számodra

Személyes tréneri tapasztalat, vállalkozni készülő női csoportban (20 fős csoportból 10-en felírták):

- *„Kevesebb idő marad a család ellátására.”*

- *„Mit szól majd a párom, ha sikeres leszek?”*

Azért vannak sikeres női vállalkozások

seed

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

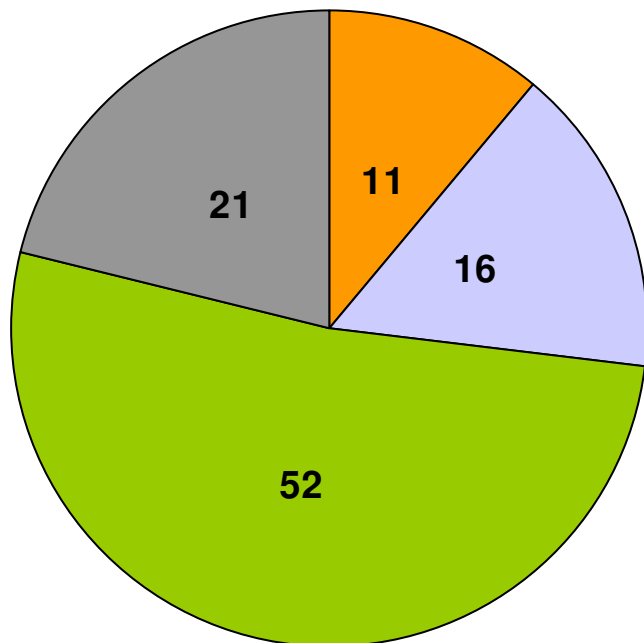
1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Sikeres női vállalkozások

Hogyan jellemezné vállalkozása helyzetét? (%)

■ induló ■ növekvő ■ stagnáló ■ hanyatló

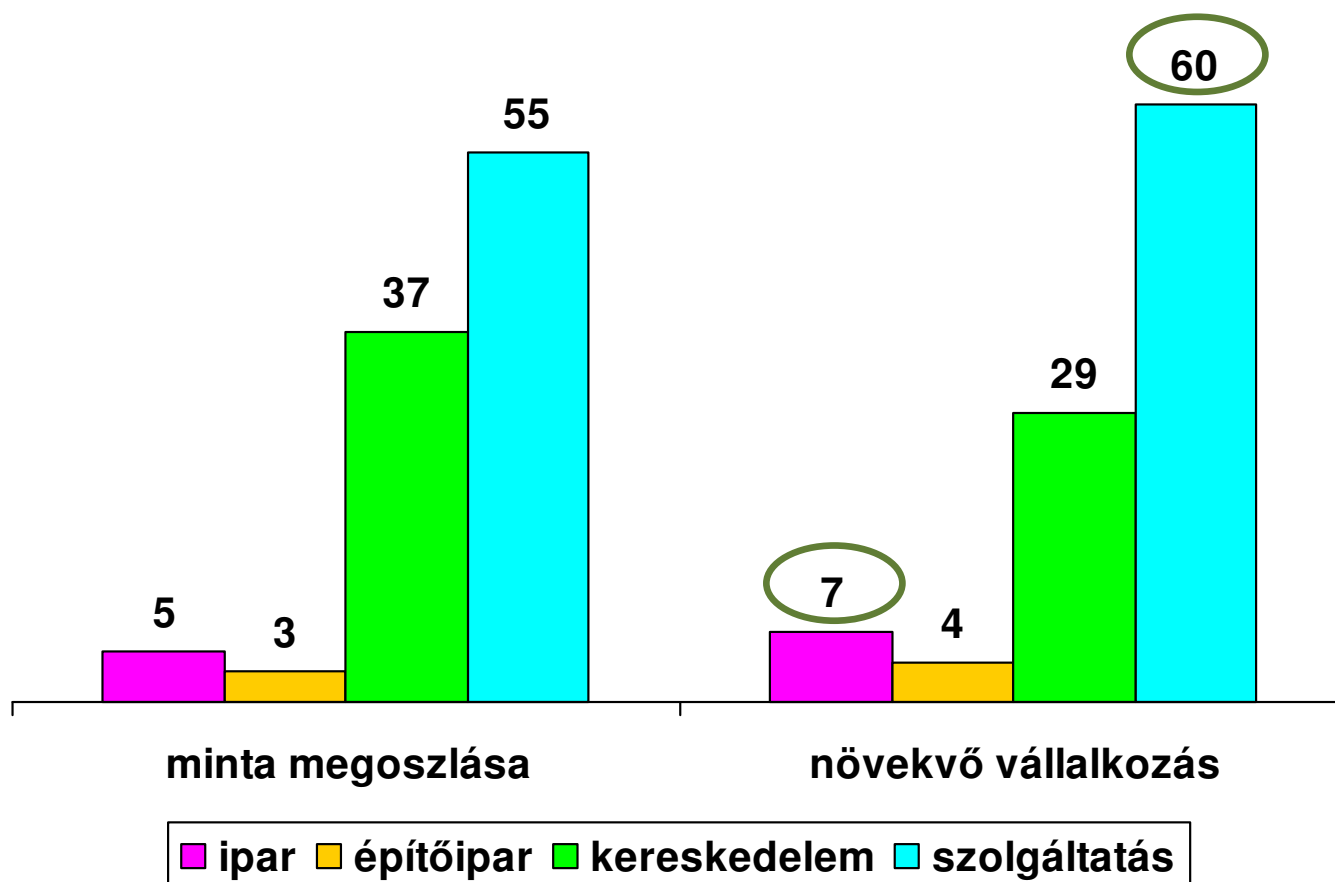
A férfiak között 57%-kal
többen tartják vállalkozásu-
kat növekvőnek.

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

Sikeres női vállalkozások

Ágazat (%) - (sig.: 0,001)

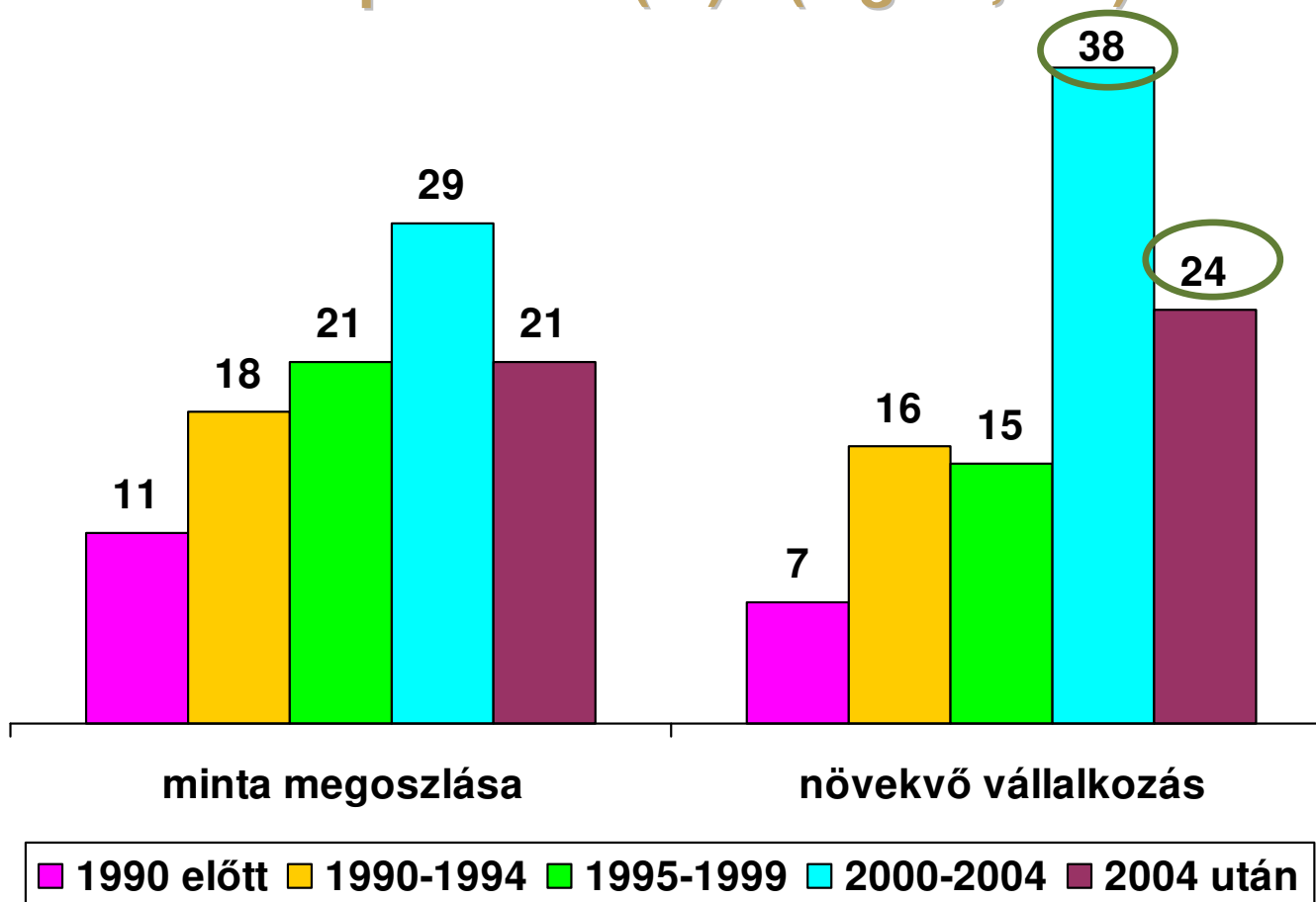

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

Sikeres női vállalkozások

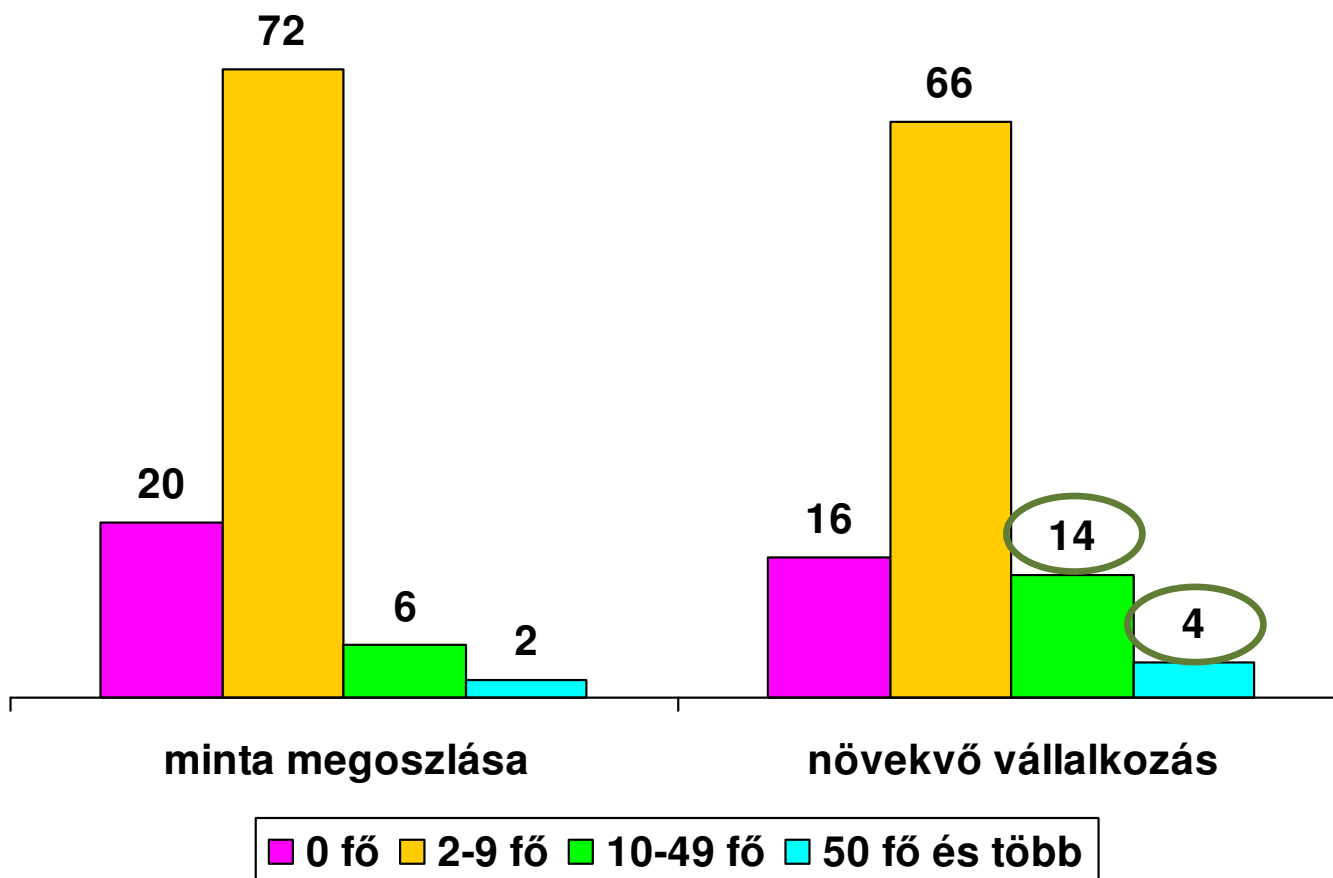
Alapítás éve(%) - (sig.: 0,000)

Sikeres női vállalkozások

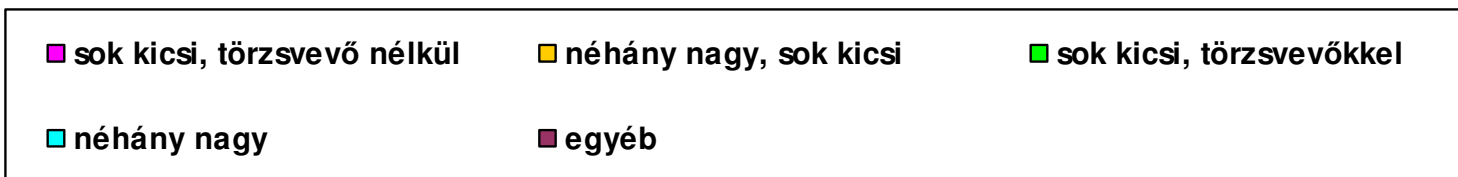
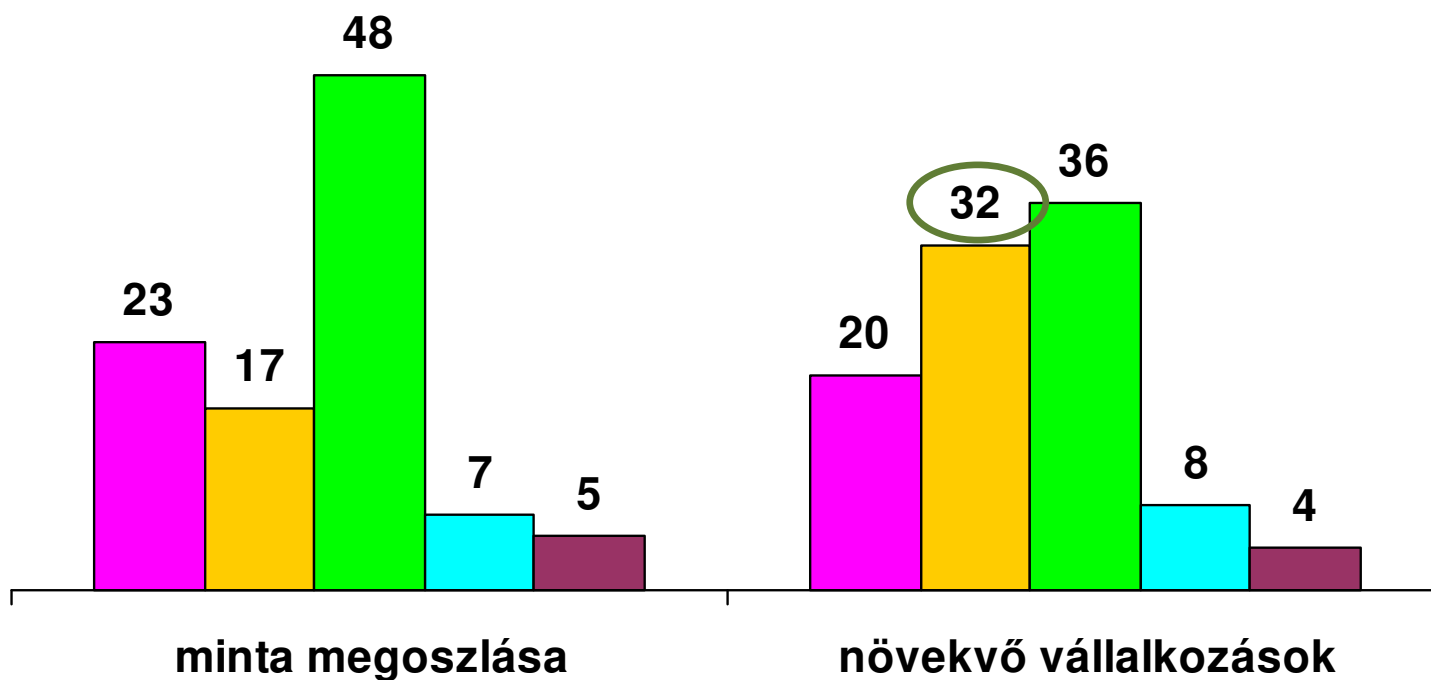
Alkalmazottak száma (%) - (0,000)

Sikeres női vállalkozások

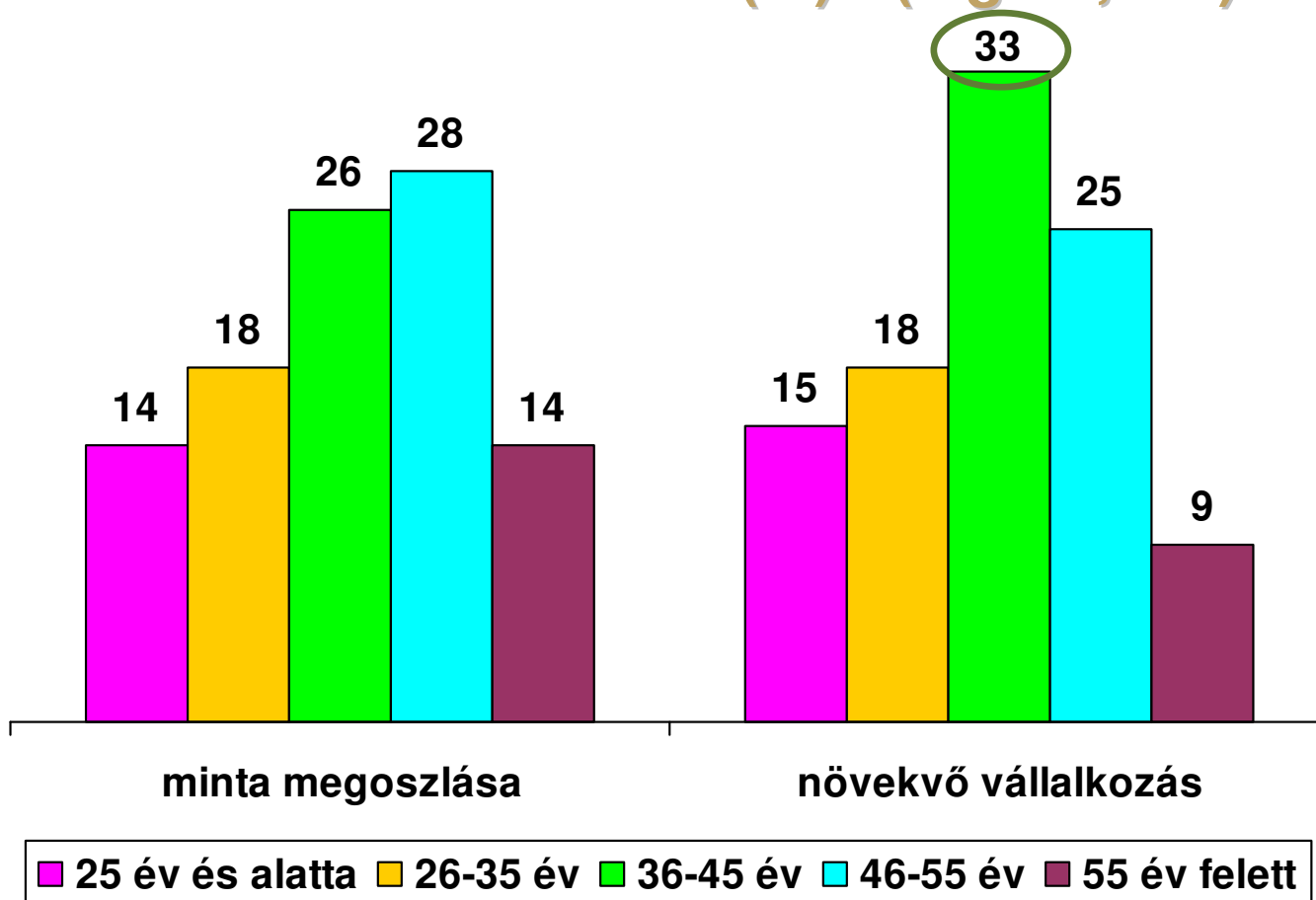
Vevőstruktúra (%) - (0,000)

Sikeres női vállalkozások

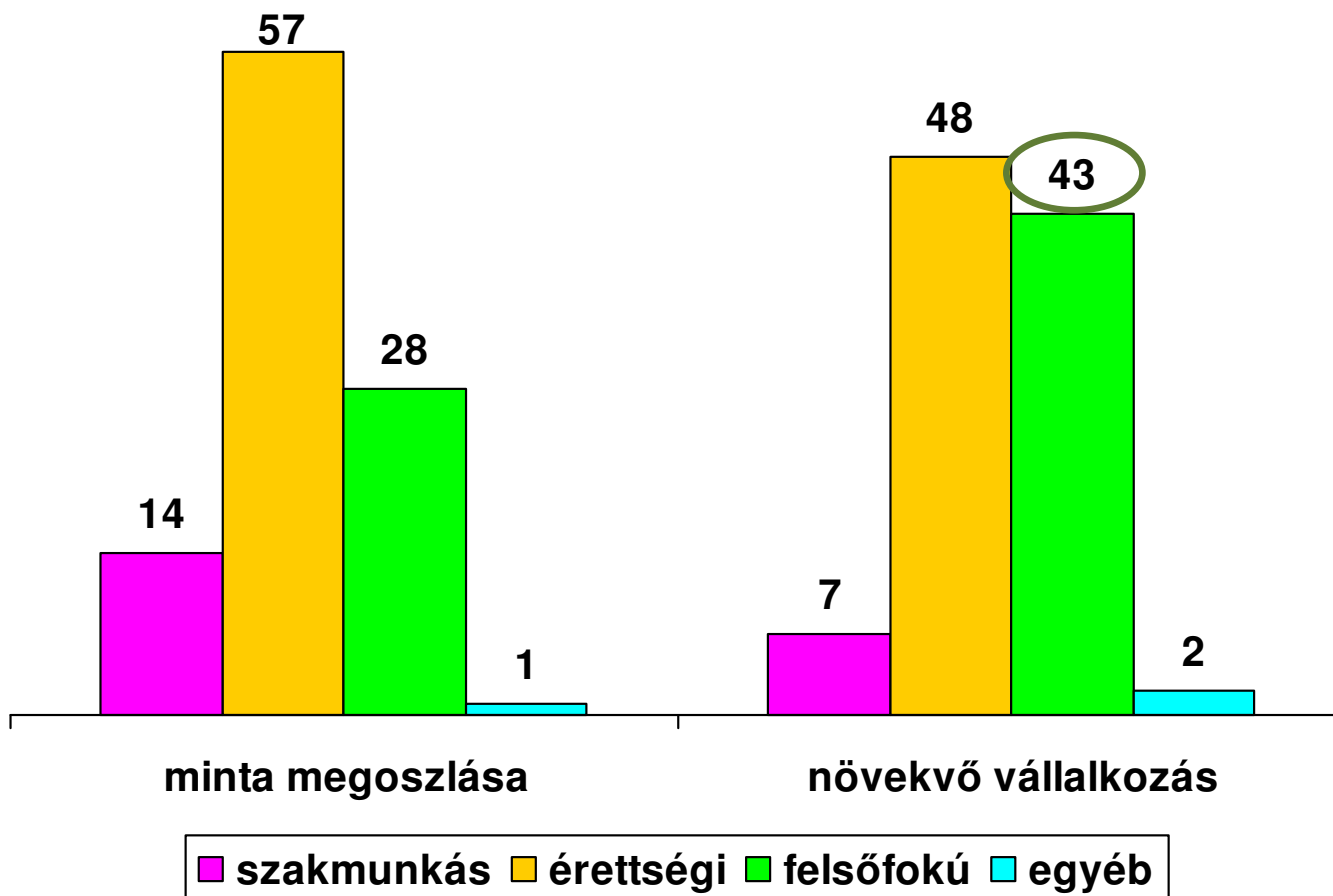
Vállalkozó életkora (%) - (sig.: 0,000)

Sikeres női vállalkozások

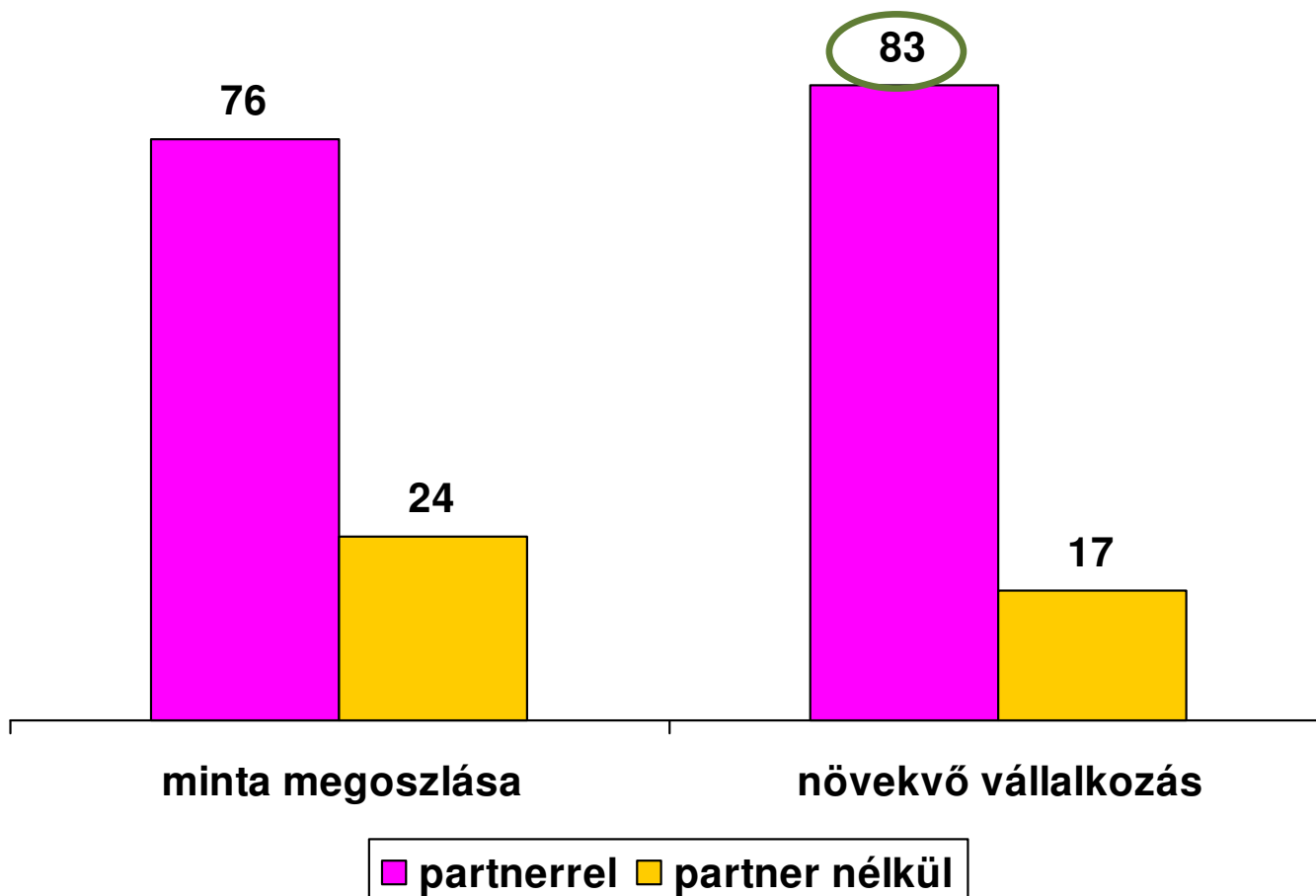
Vállalkozó végzettsége (%) - (0,001)

Sikeres női vállalkozások

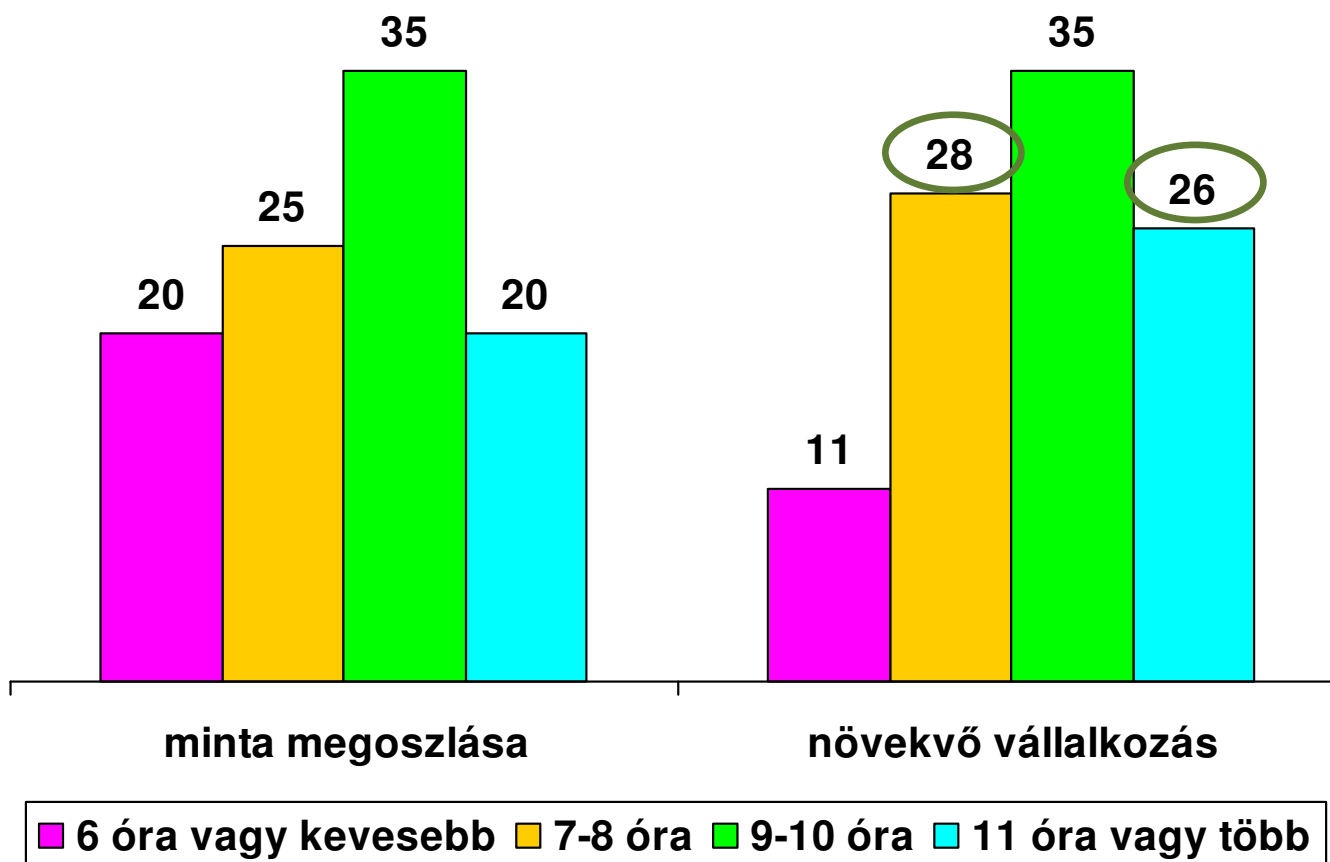
Családi állapot (%) - (sig.: 0,005)

Sikeres női vállalkozások

Napi munkaidő (%) - (sig.: 0,007)

A tudatosság jelentősége

seed

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

A tudatosság jelentősége

Mi különbözteti meg az Ön vállalkozását versenytársai vállalkozásától? (%)

A tudatosság jelentősége

Mi különbözteti meg az Ön vállalkozását versenytársai vállalkozásától? (%)

A tudatosság jelentősége

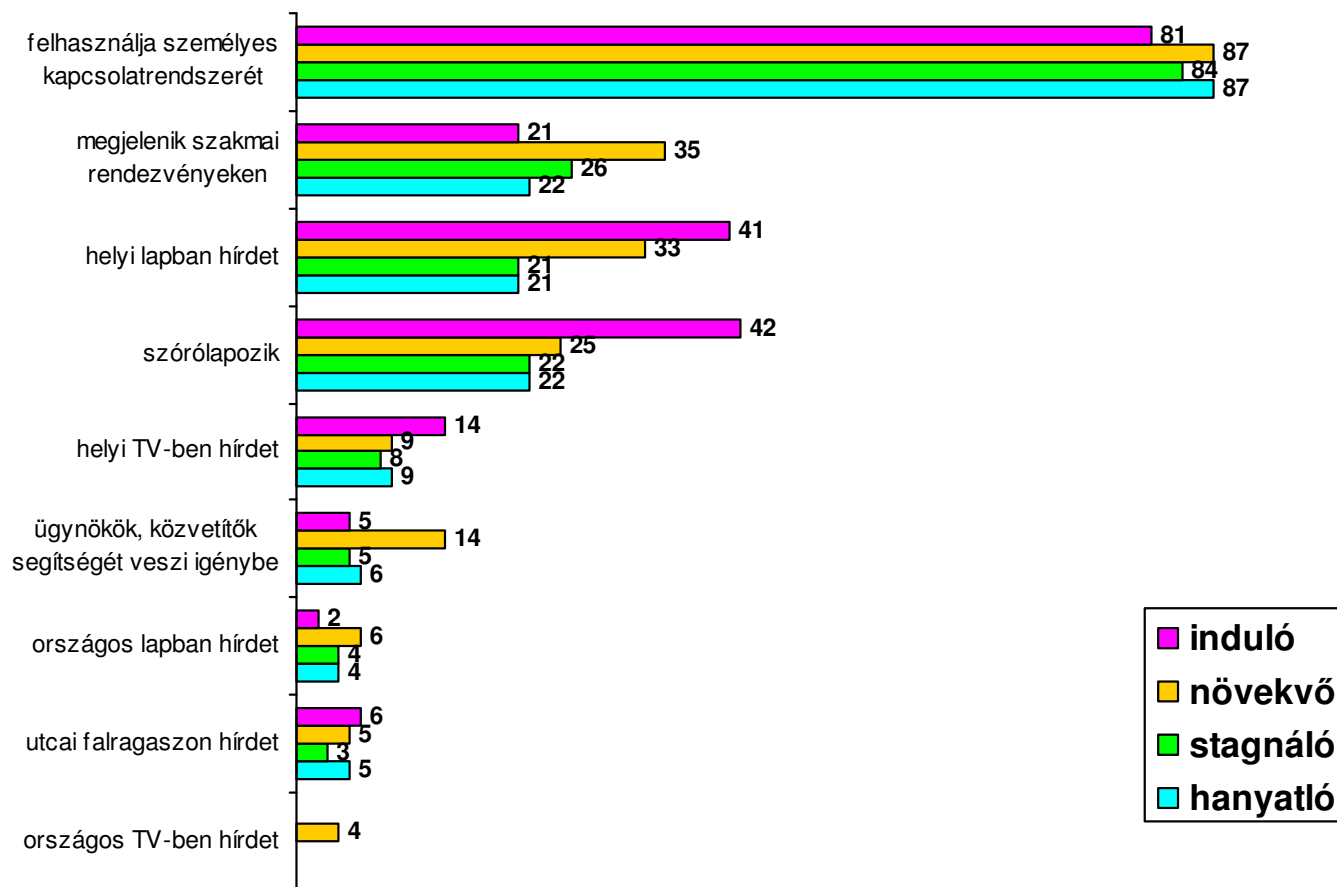
Mit tesz újabb megrendelések szerzése érdekében? (%)

A tudatosság jelentősége

Mit tesz újabb megrendelések szerzése érdekében? (%)

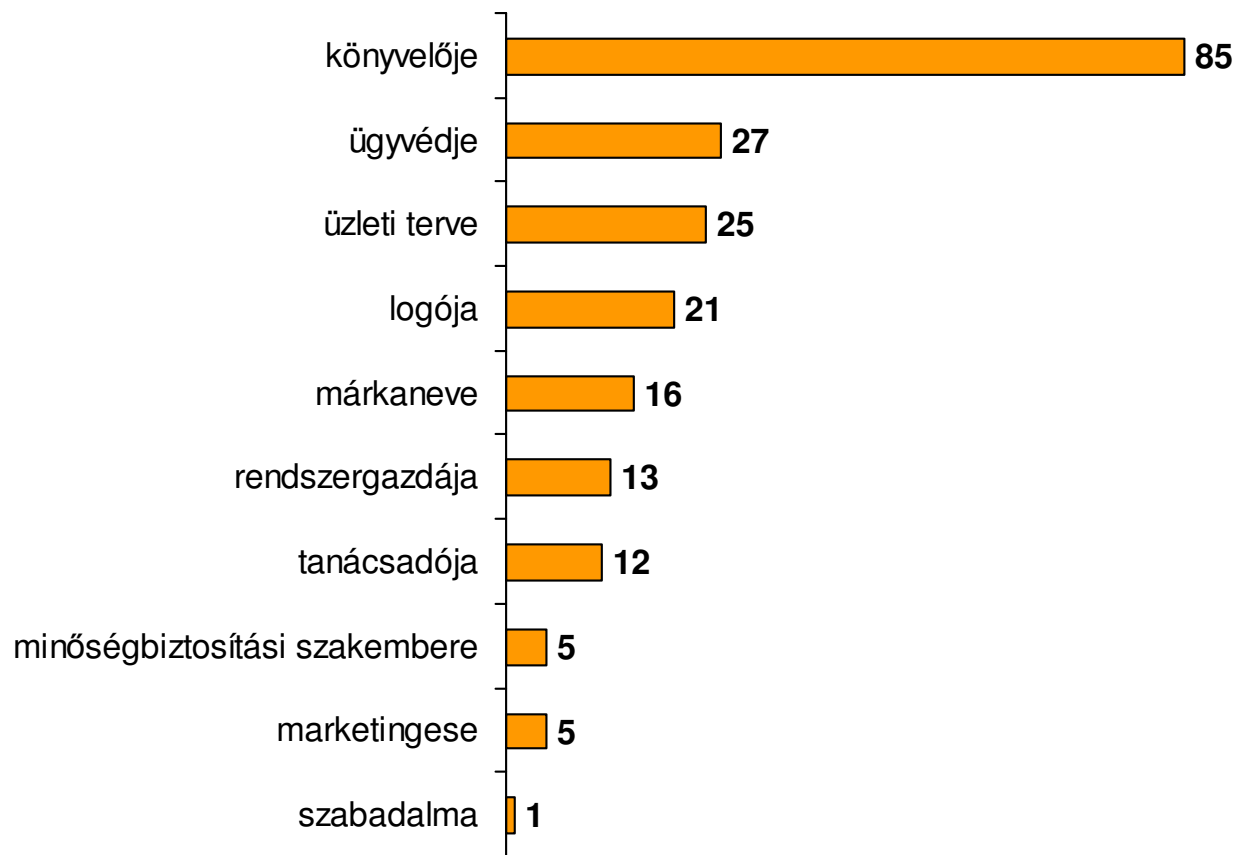

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

A tudatosság jelentősége

Van-e Önnek... (%)

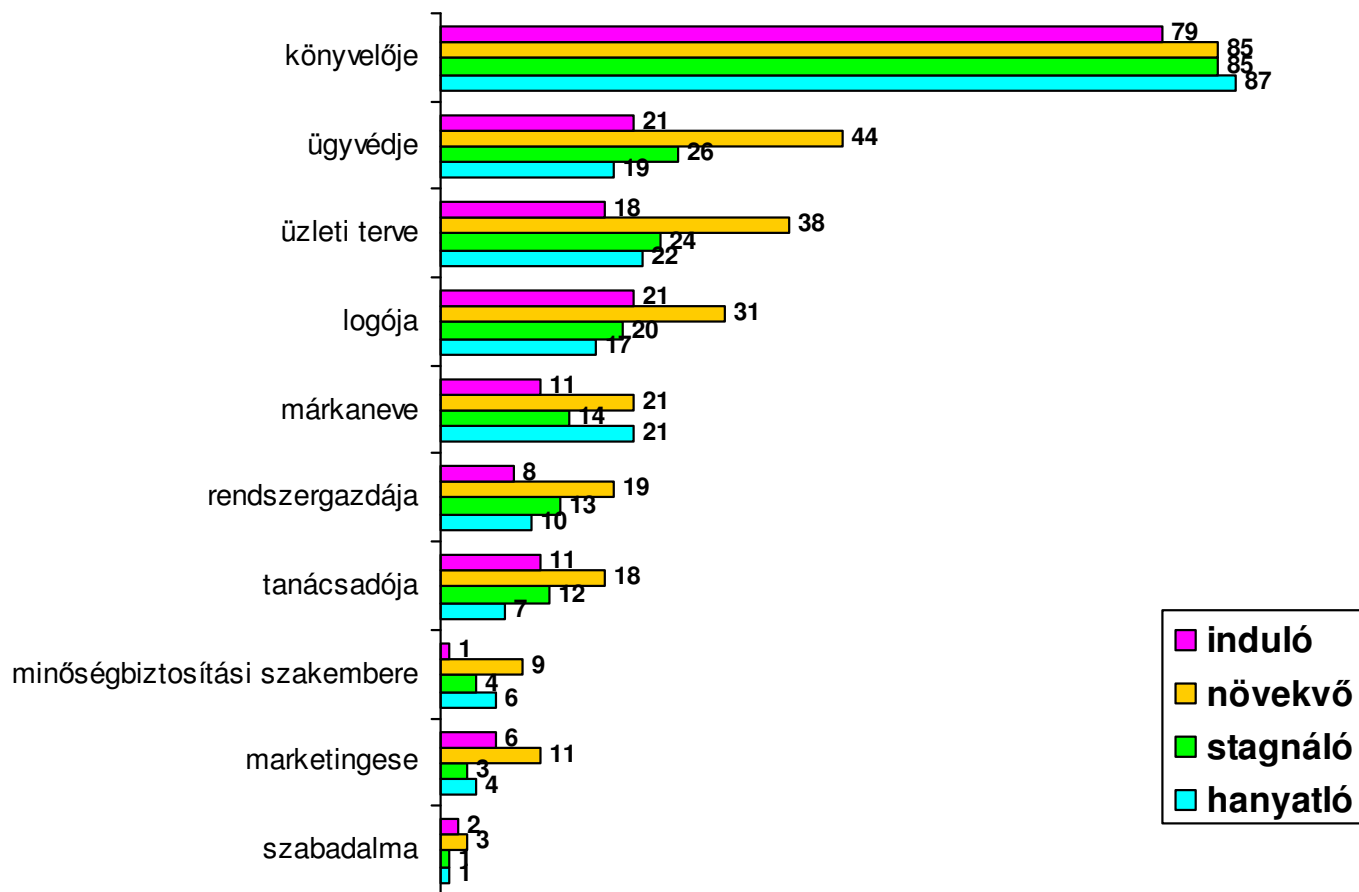

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

A tudatosság jelentősége

Van-e Önnek... (%)

A tudatosság jelentősége

Mennyire akadályozzák vállalkozása működését a következő tényezők (átlag, 1-5)

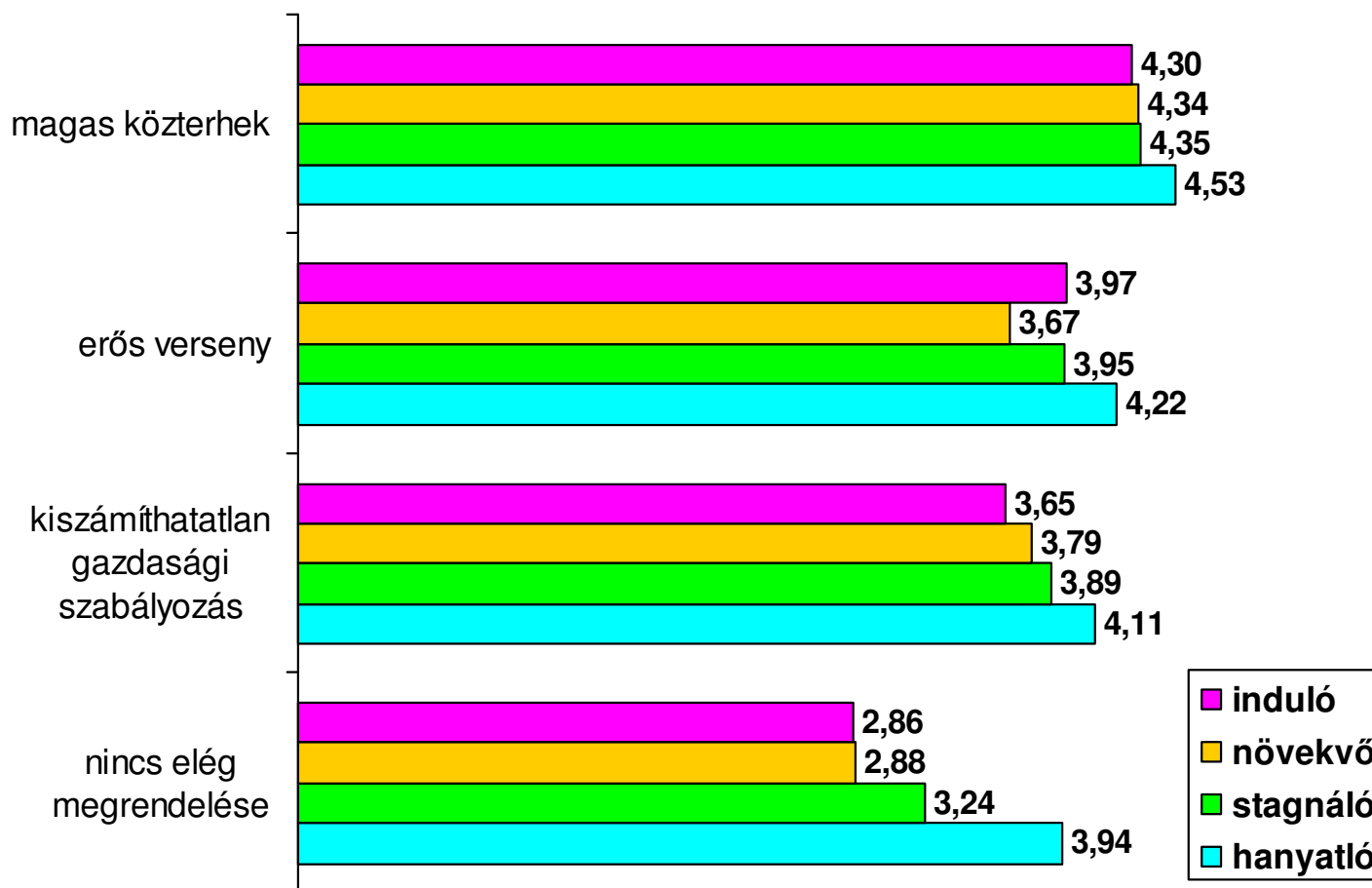

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

A tudatosság jelentősége

Mennyire akadályozzák vállalkozása működését a következő tényezők (átlag, 1-5)

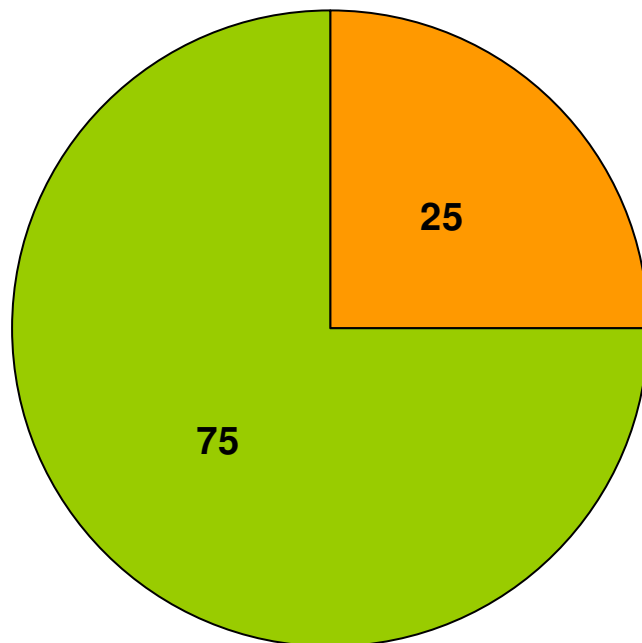

Forrás: SEED vállalkozónői kutatás, 2008

Tanulási igény

Szükségnek érzi-e, hogy szervezett formában vállalkozói ismereteket tanuljon?
(%)

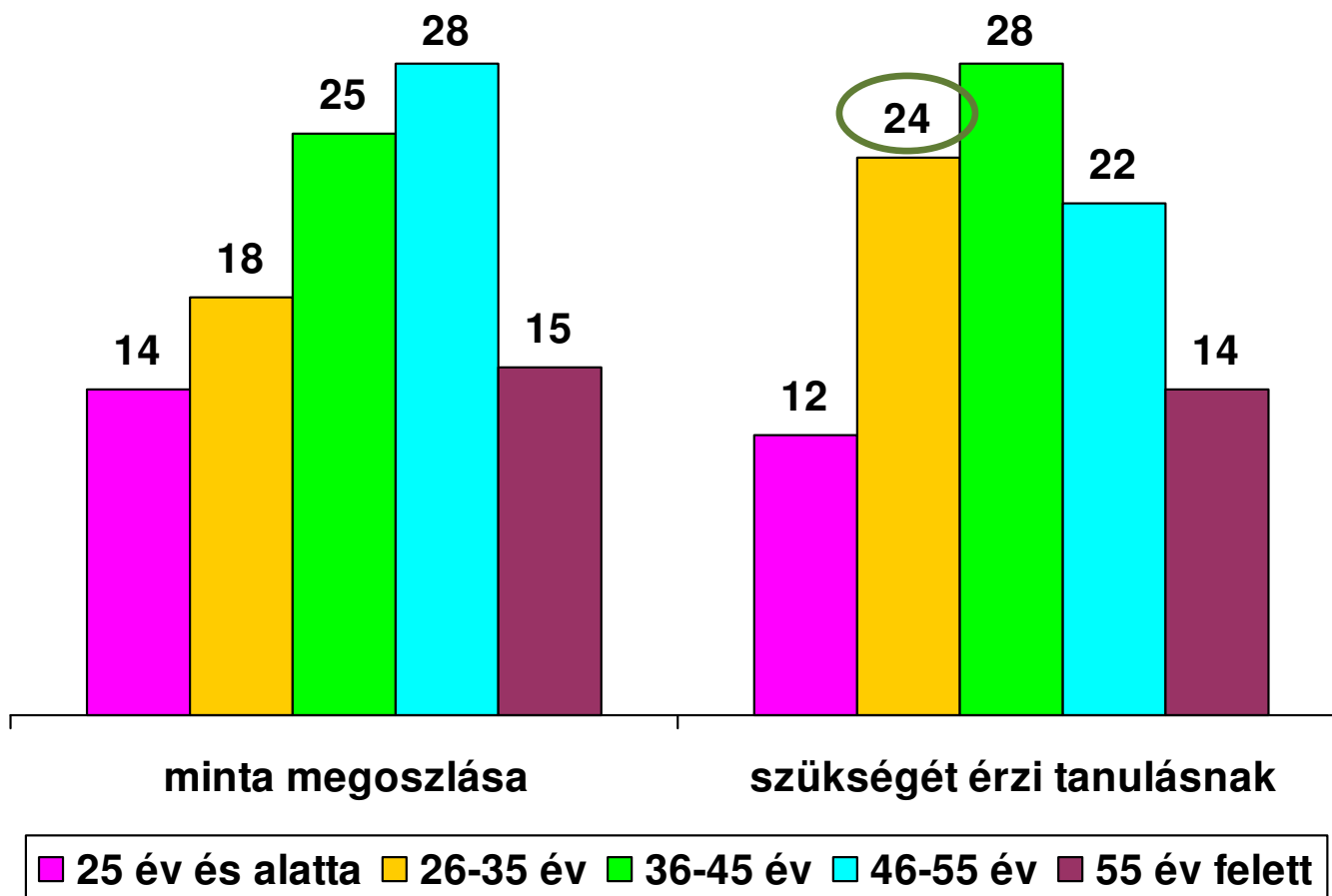
igen nem

A férfiakra 30% kisebb ez az arány!

Tanulási igény

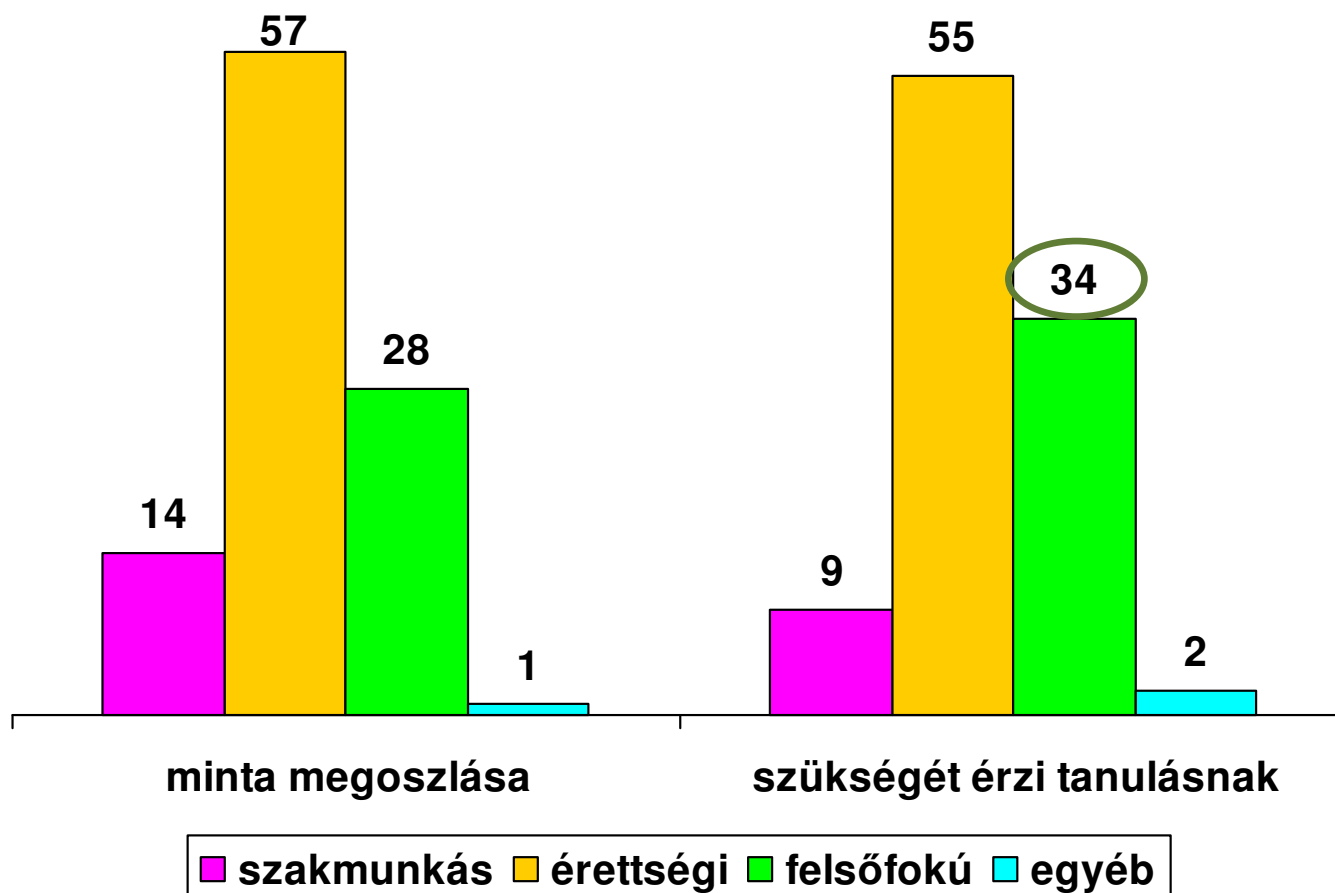
Szükségét érzi a tanulásnak (%) – vállalkozó életkora (0,058)

Tanulási igény

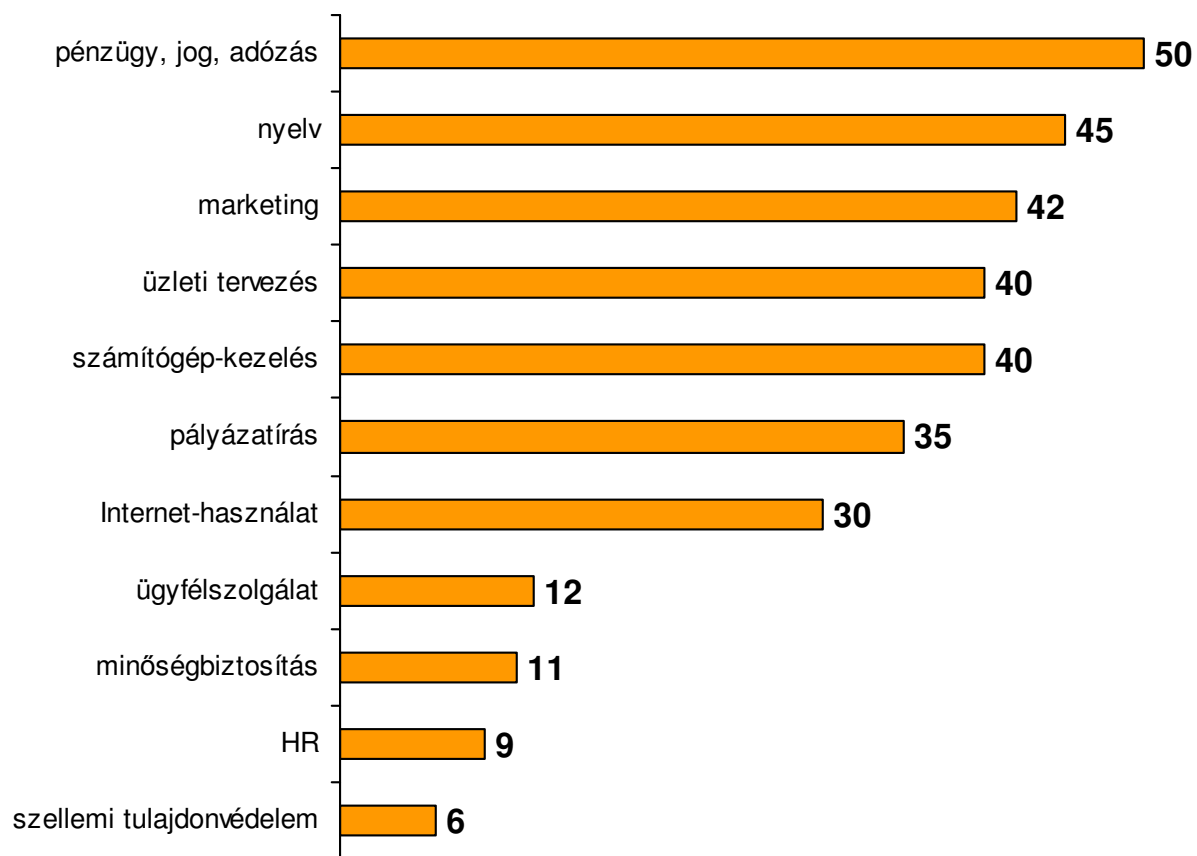
Szükségét érzi a tanulásnak (%) – vállalkozó végzettsége (0,019)

Tanulási igény

Milyen képzésre lenne szüksége? (bázis: aki szükségét érzi tanulásnak, 25%)

Innováció, bővítés

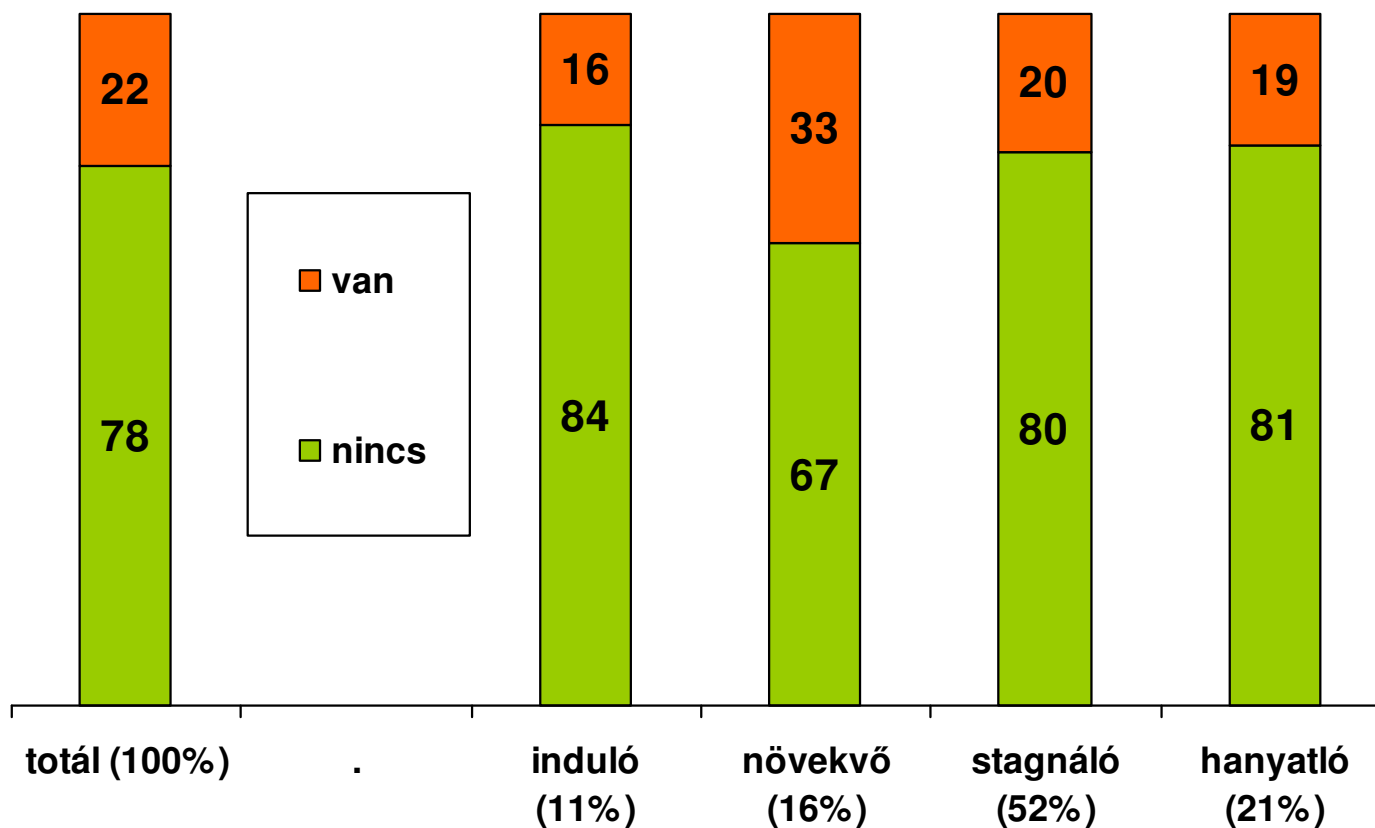
Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

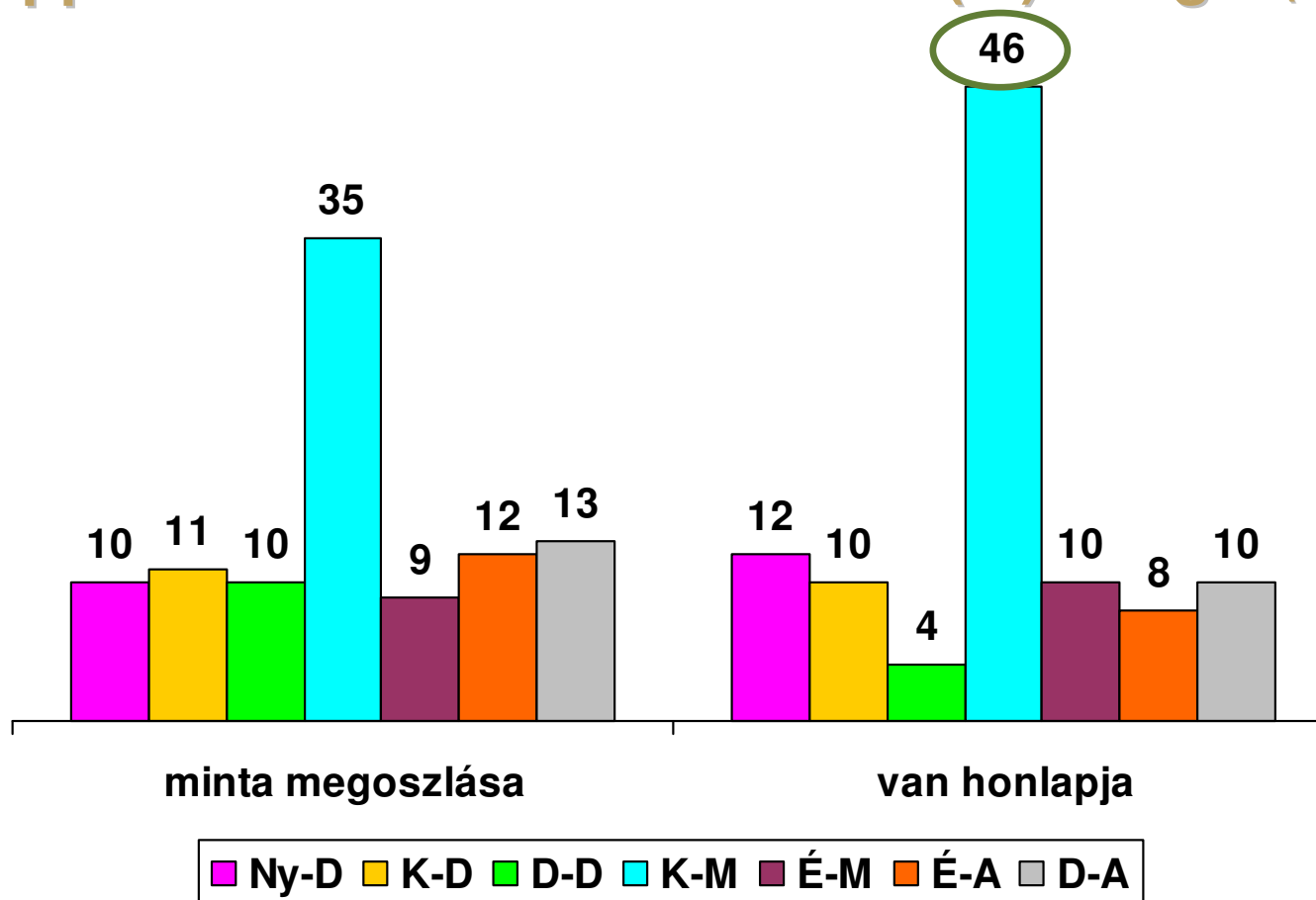
Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Van az Ön vállalkozásának saját honlapja? (%)

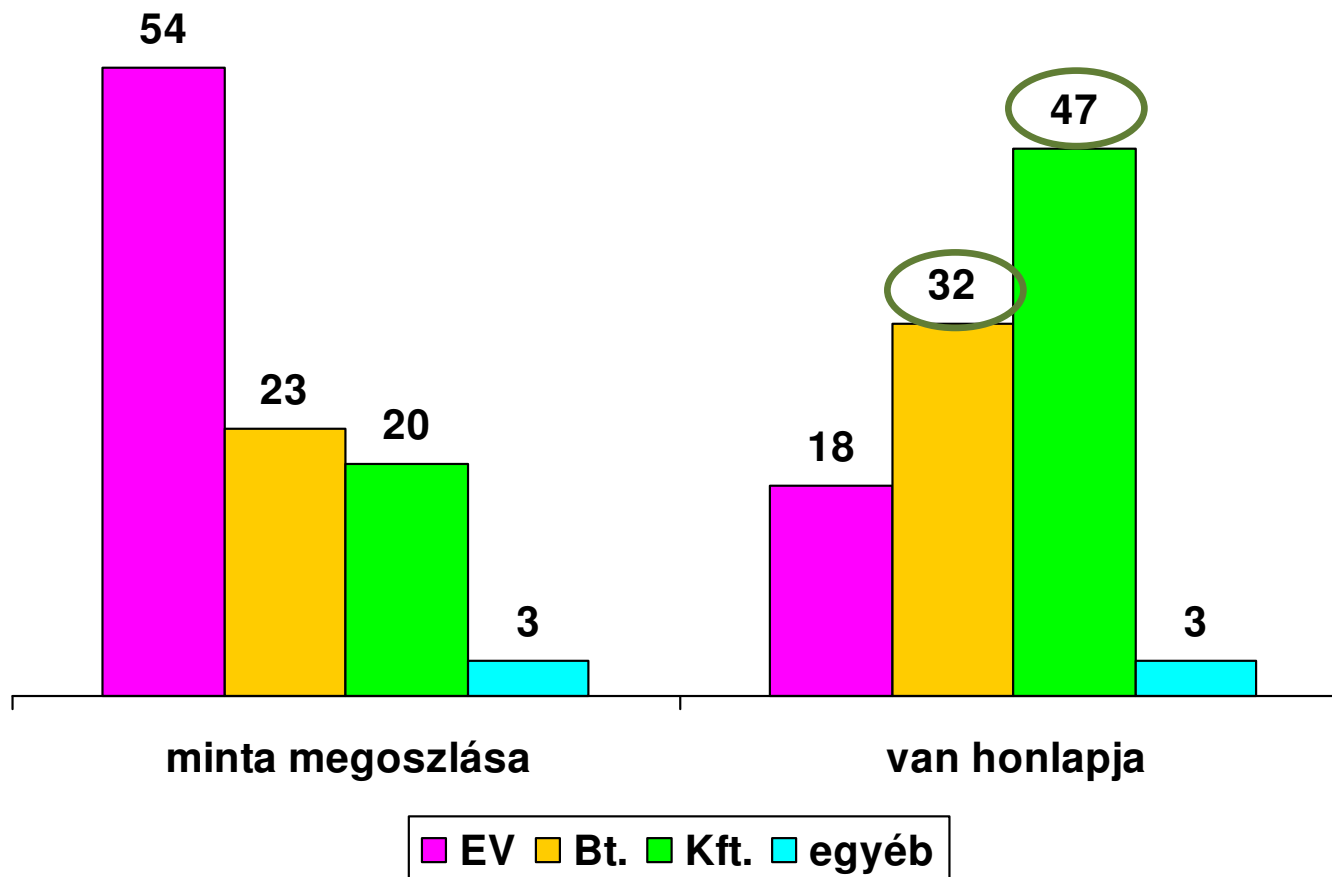

Honlappal rendelkező vállalkozások (%) – régió (sig.: 0,017)

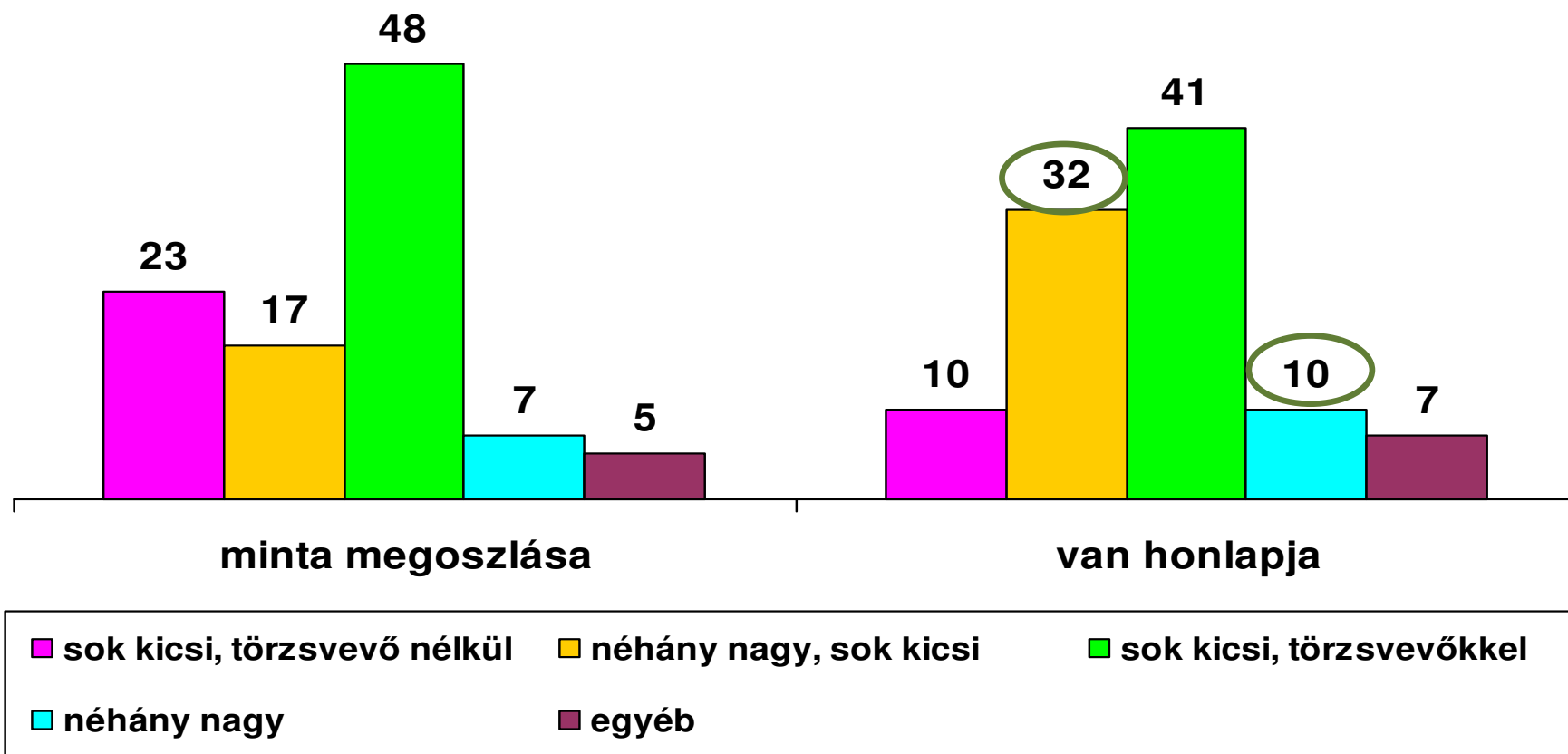

Honlappal rendelkező vállalkozások (%) – jogi forma (sig.: 0,000)

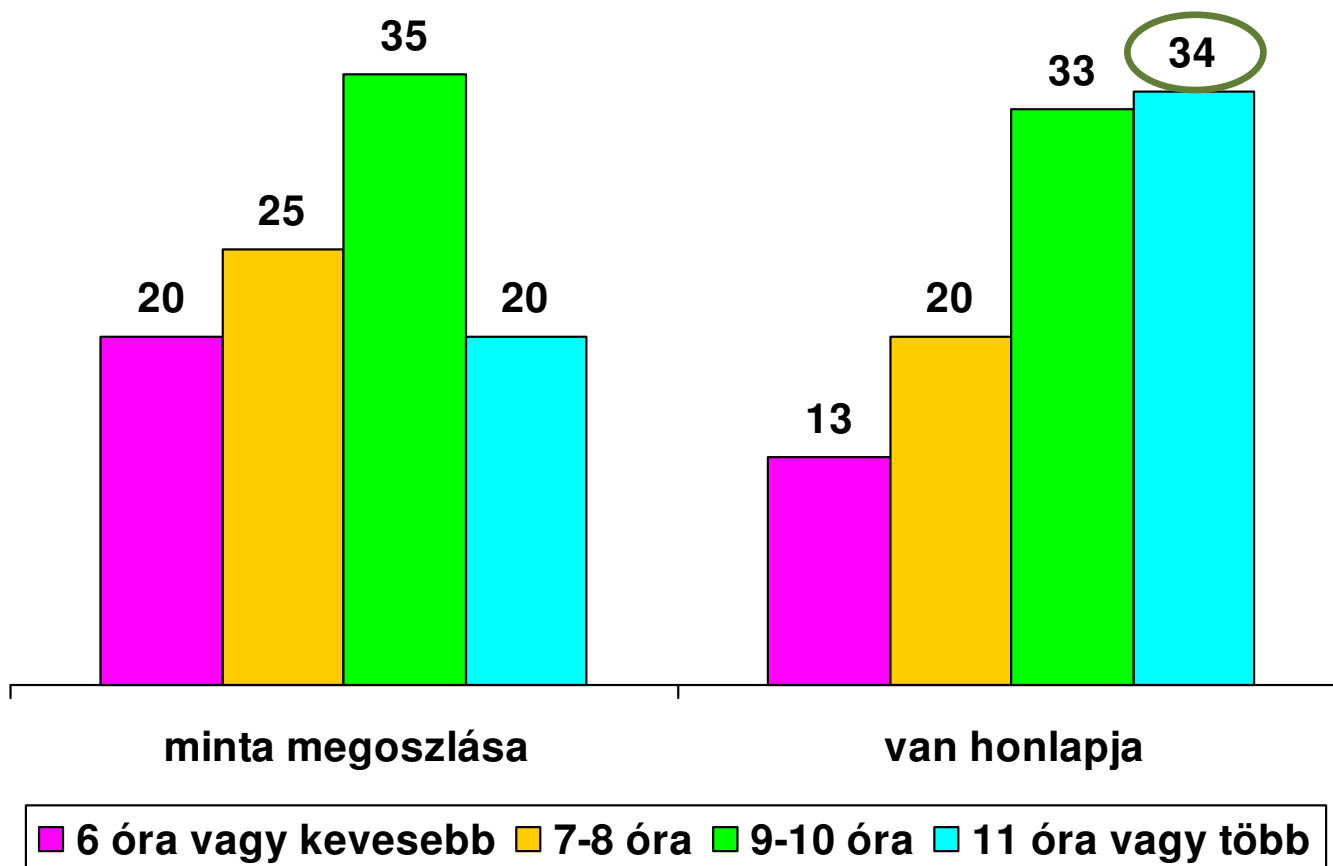

Honlappal rendelkező vállalkozások (%) – vevőstruktúra (sig.: 0,000)

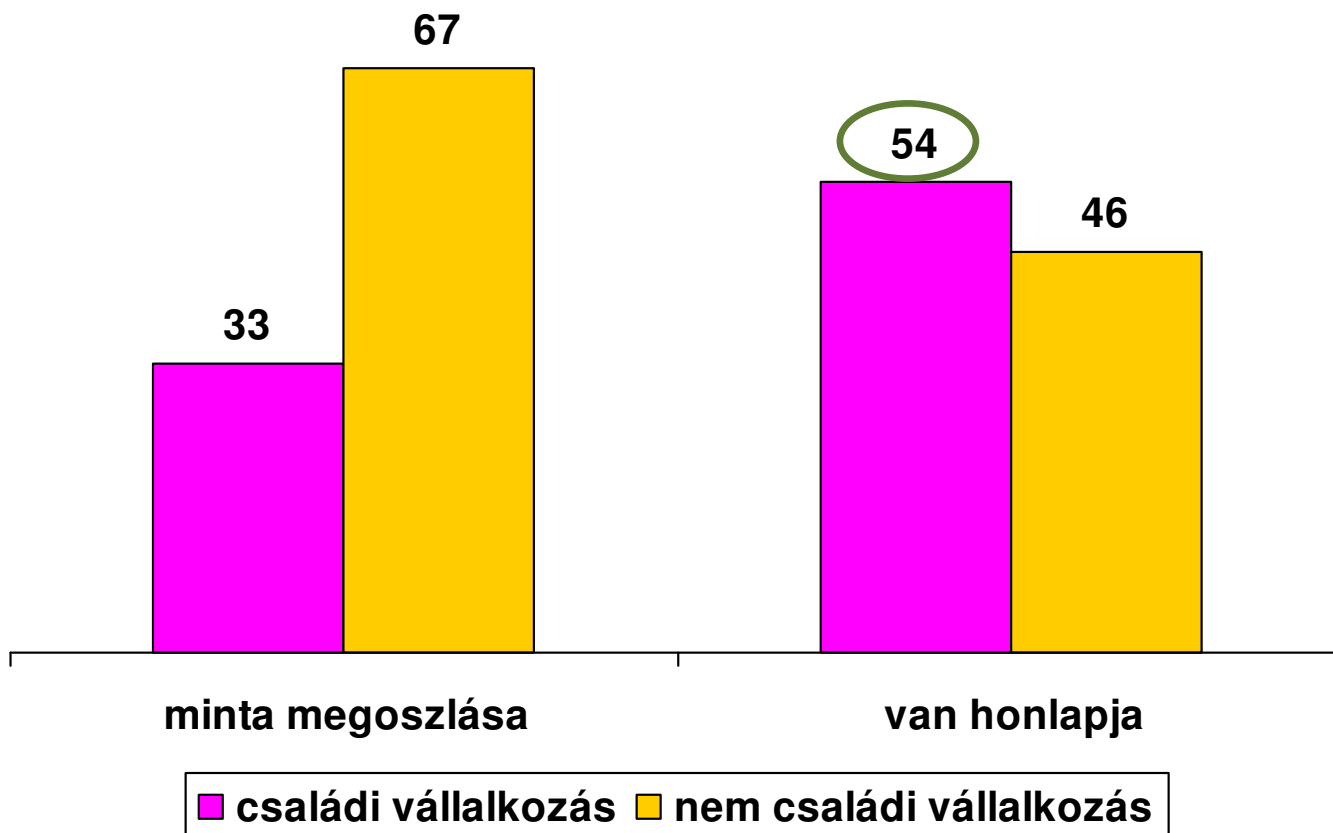

Honlappal rendelkező vállalkozások (%) – napi munkaidő (sig.: 0,001)

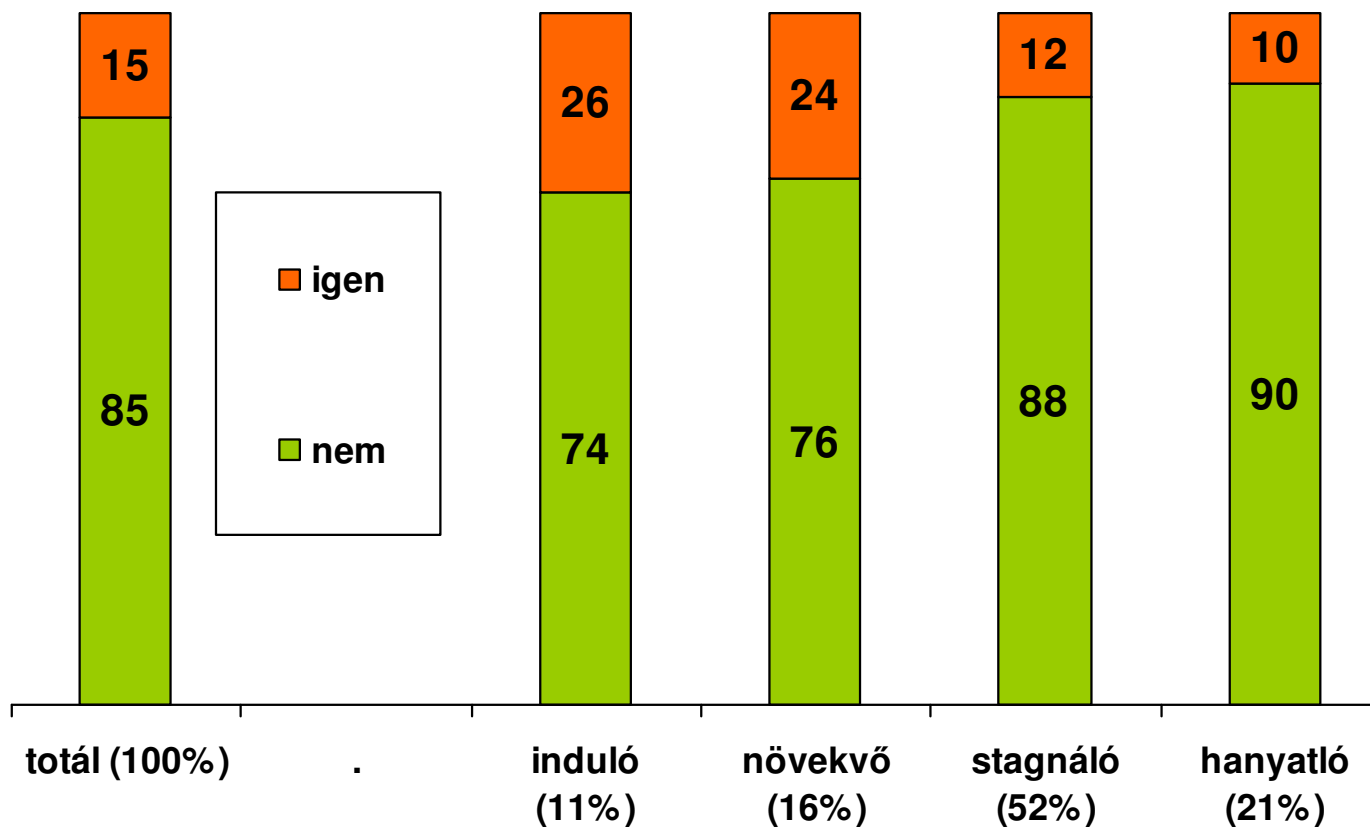

Honlappal rendelkező vállalkozások (%) – családi vállalkozás (sig.: 0,000)

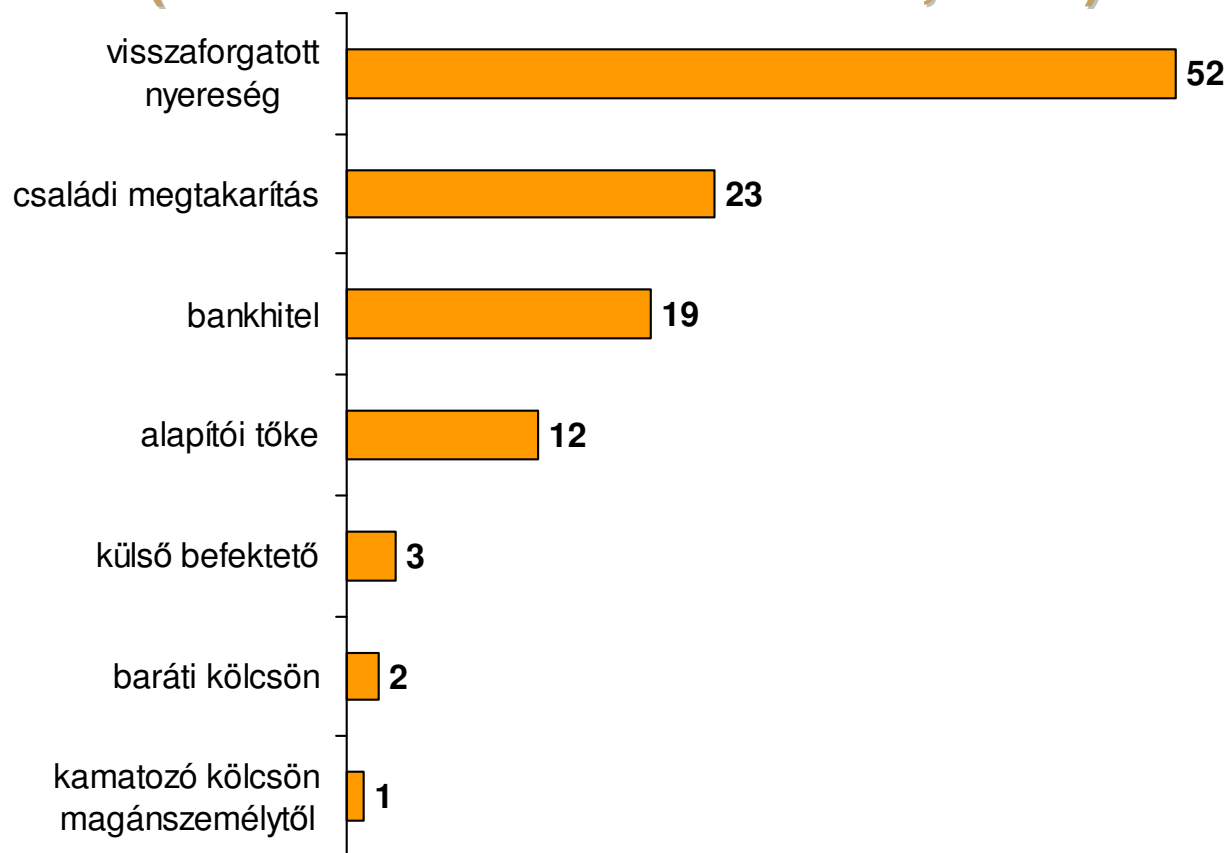
Tervezi-e vállalkozása bővítését? (%)

A férfiak között közel kétszer ekkora a bővítést tervezők aránya.

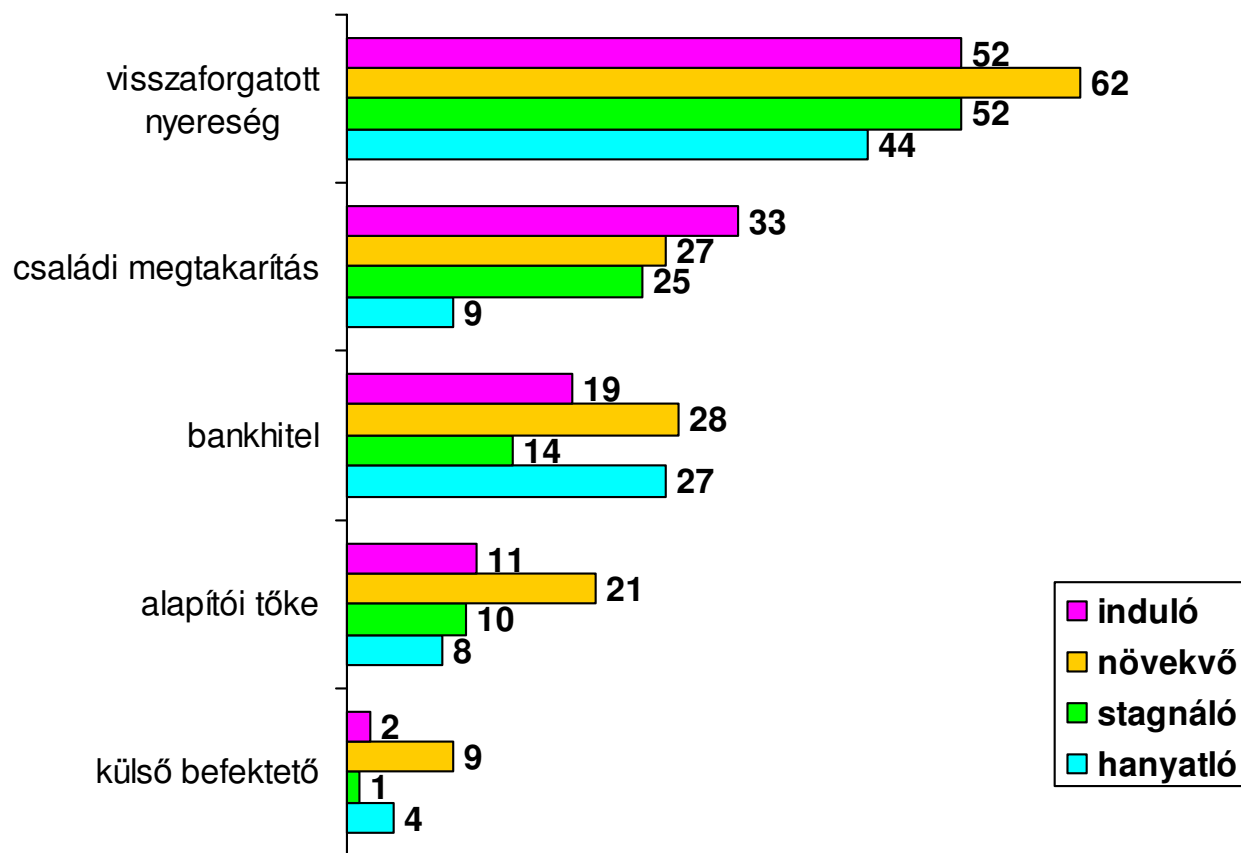

Miből finanszírozza a tervezett bővítést? (%) (bázis: aki tervez bővítést, 15%)

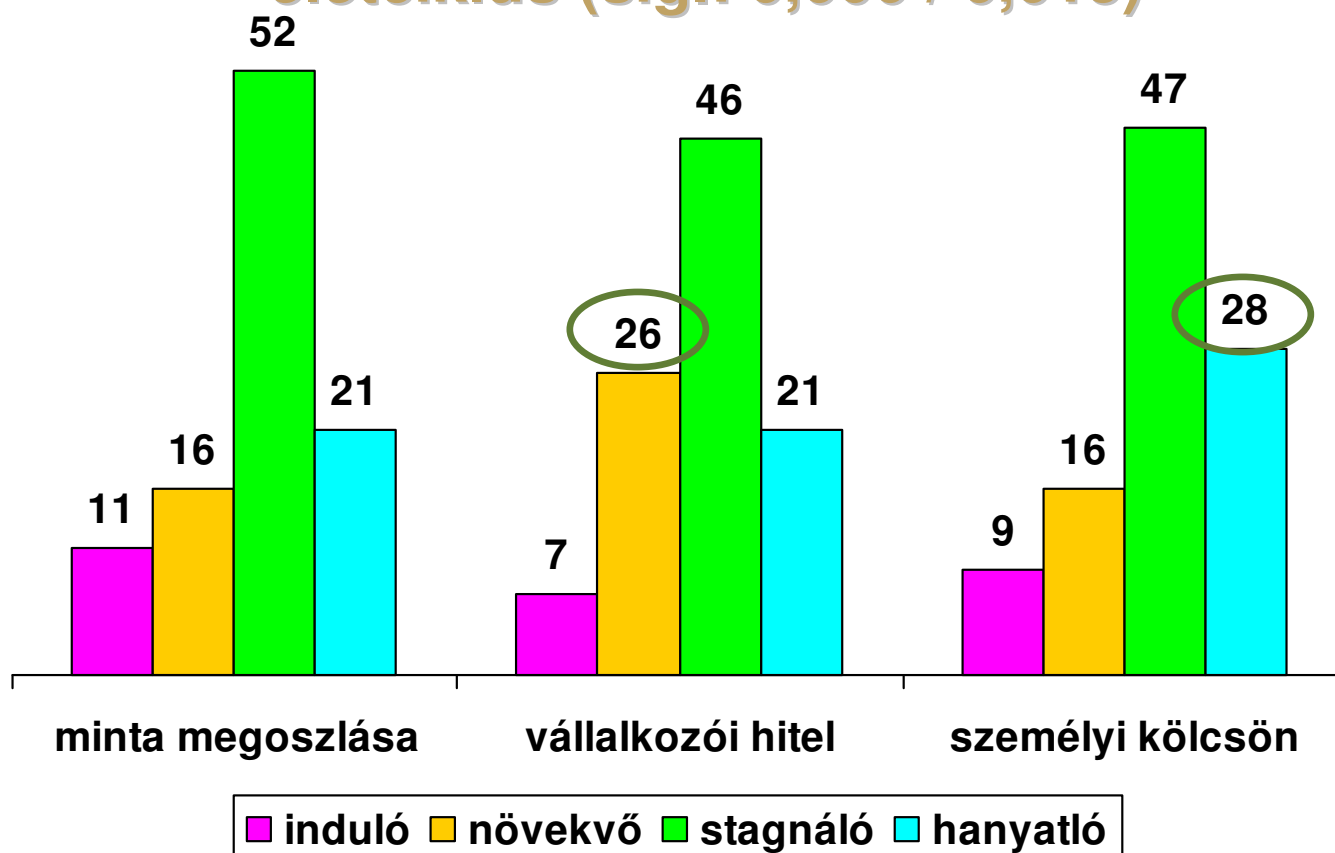

Miből finanszírozza a tervezett bővítést? (%)

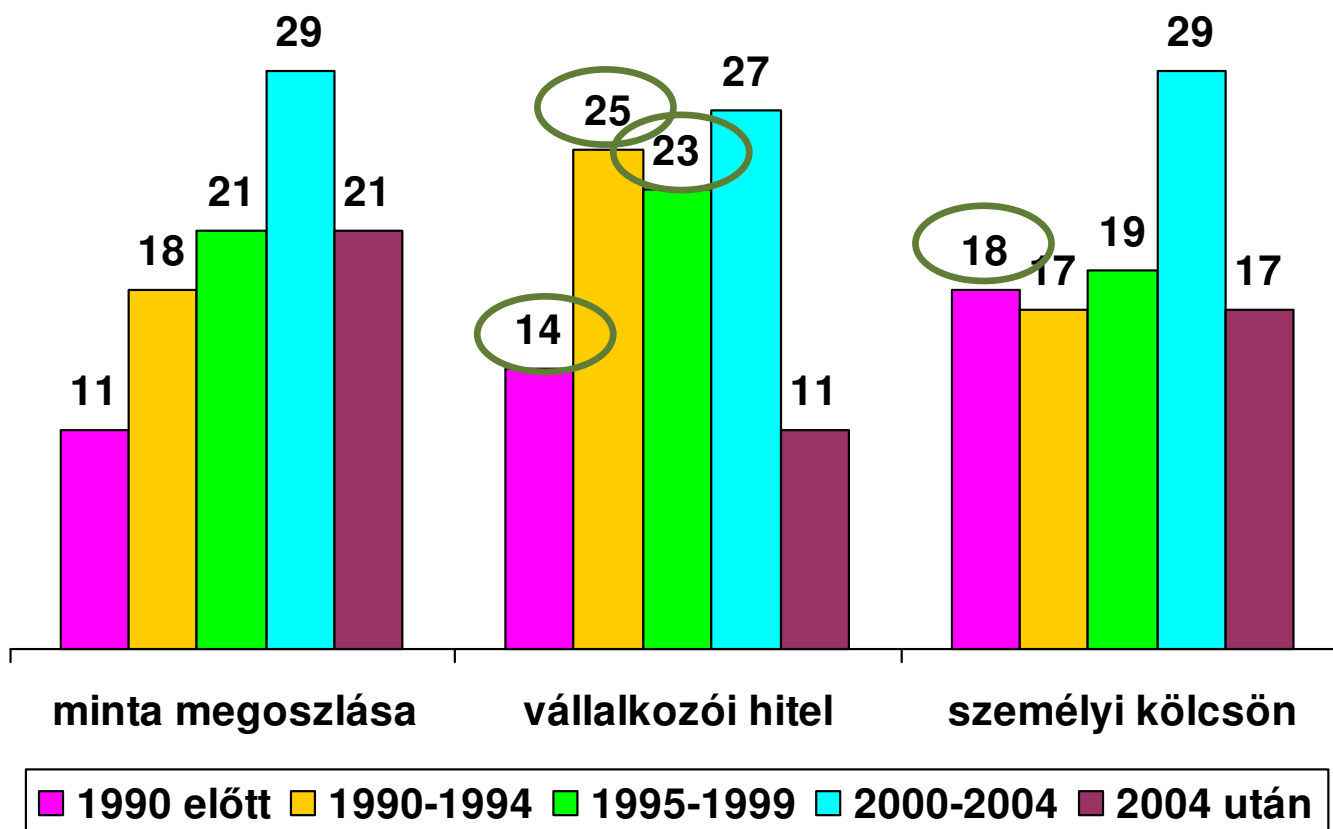

**Aki vett igénybe bankhitelt vagy személyi kölcsönt (%) –
élelciklus (sig.: 0,000 / 0,015)**

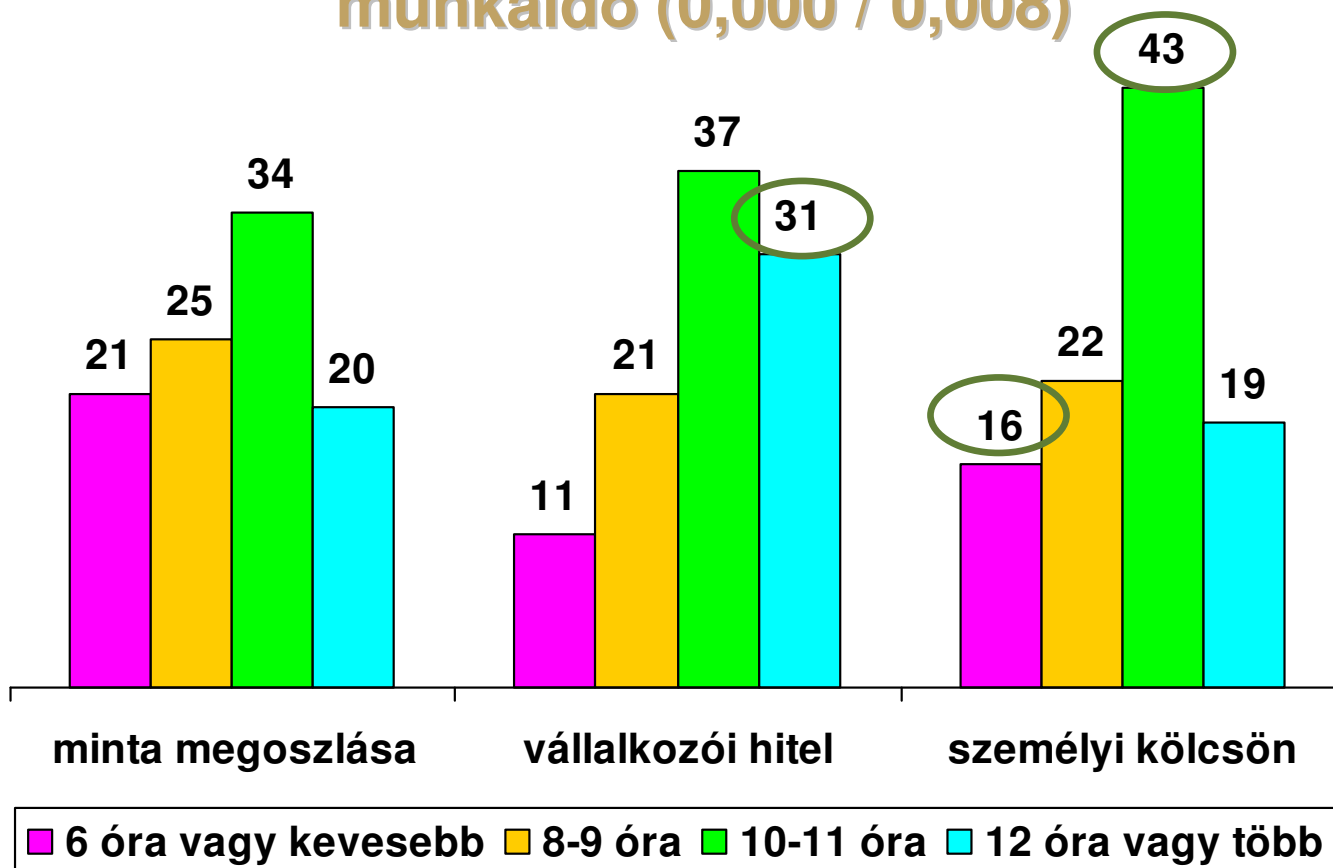

**Aki vett igénybe bankhitelt vagy személyi kölcsönt (%) –
alapítás éve (sig.: 0,000 / 0,000)**

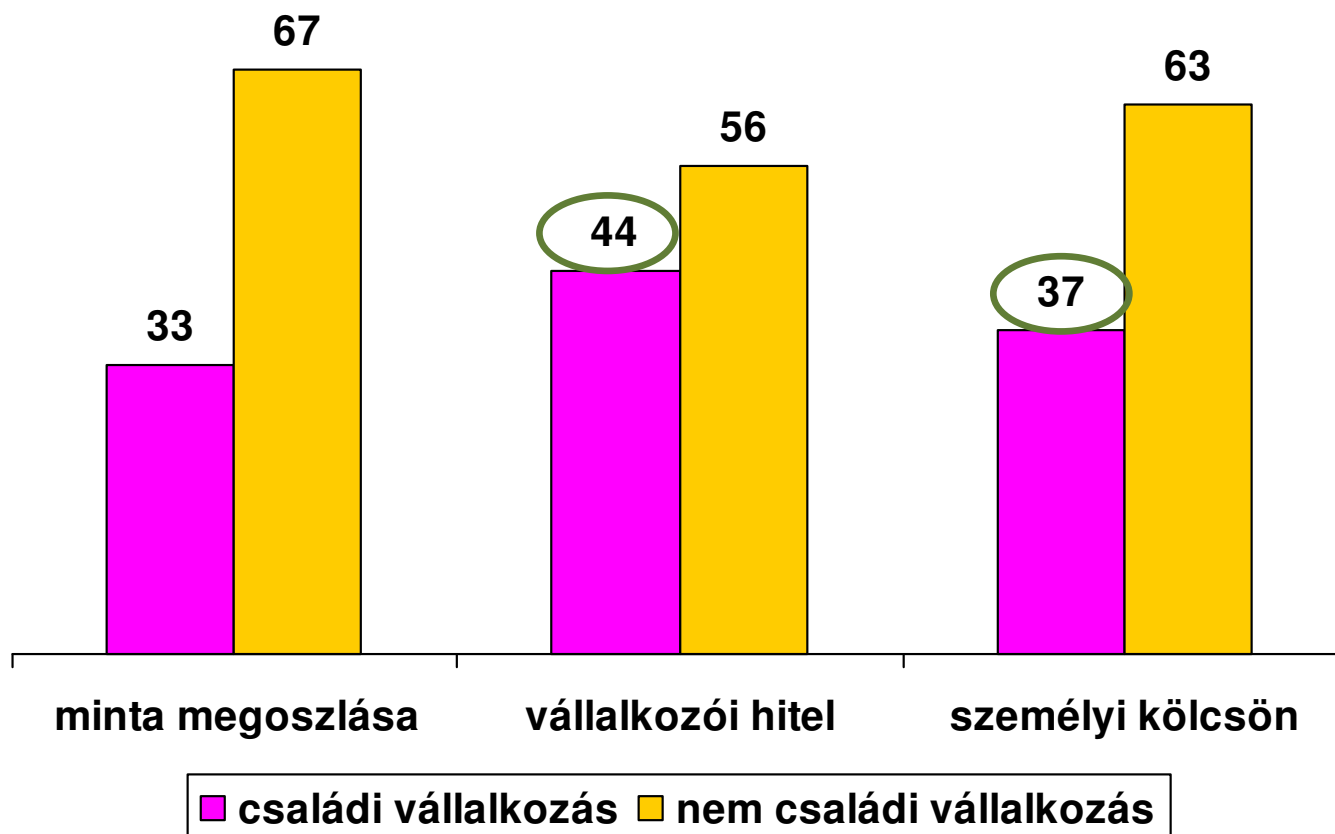

Aki vett igénybe bankhitelt vagy személyi kölcsönt (%) – napi munkaidő (0,000 / 0,008)

**Aki vett igénybe bankhitelt vagy személyi kölcsönt (%) –
családi vállalkozás (sig.: 0,000 / 0,029)**

Foglalkoztatás

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

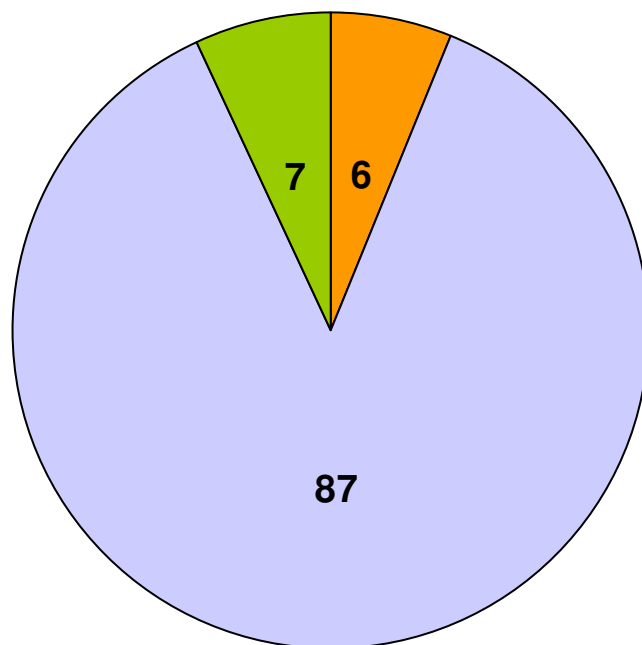
1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Foglalkoztatás

Hogyan alakul ebben az évben a vállalkozás foglalkoztatottainak létszáma az előző évhez képest? (%)

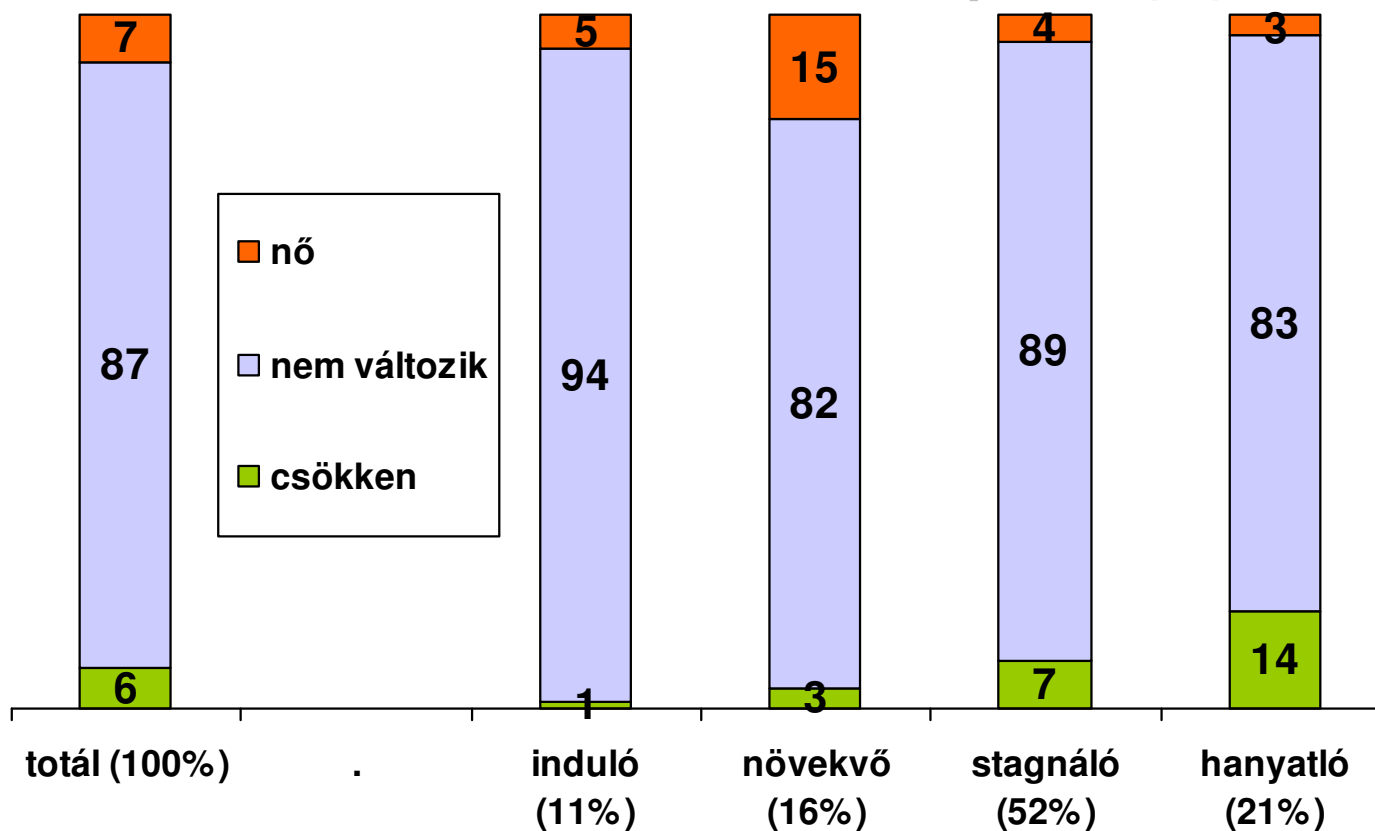

■ nő ■ változatlan ■ csökken

A férfiak között kicsit alacsonyabb a létszámbővítést tervezők aránya.

Foglalkoztatás

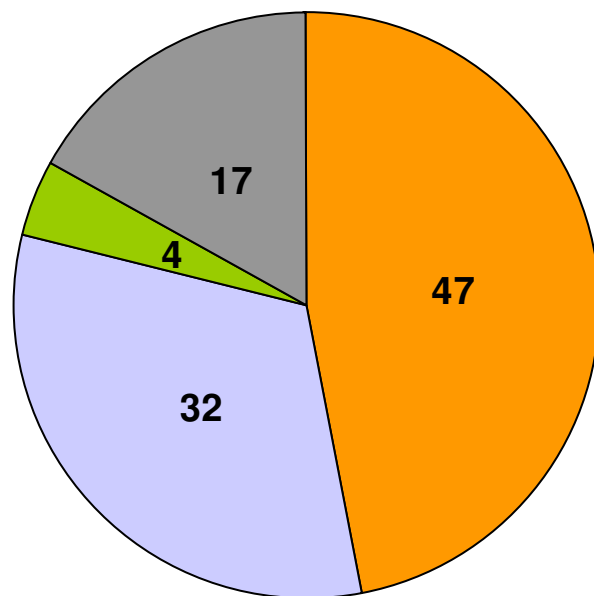
Hogyan alakul ebben az évben a vállalkozás foglalkoztatottainak létszáma az előző évhez képest? (%)

Foglalkoztatás

Aki nem vesz fel alkalmazottat, miért nem? (%)

Összefoglalás

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

FAT intézményi akkreditációs lajstromszám: AL-0378

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 22-24.

Telefon: (1) 212 21 79; Fax: (1) 315 01 95; seed@seed.hu; www.seed.hu

Vállalkozónők és fenntartható gazdaság

A női vállalkozásokba történő investálás lehetővé teszi az ezt felismerő országok számára, hogy exponenciálisan megnöveljék vállalkozás-ösztönzési politikájuk hatékonyságát. Ugyanakkor a nők vállalkozói potenciáljának figyelmen kívül hagyása azt jelenti, hogy az adott ország önként lemond a gazdasági növekedés lehetőségének egyik fontos összetevőjéről. A nők vállalkozói részvételének és üzleti sikereinek ösztönzése minden országban alapvető kérdés a hatékony és fenntartható gazdasági fejlődés érdekében.

Javaslatok

Önbizalom erősítés:

Társadalmi célú kommunikáció, legyen érzékelhető a GM legalább kommunikációs szinten a nők számára is.

Férfiak ösztönzése a családi szerepvállalásra.

Foglalkoztatás:

A mikro-vállalkozókban, azon belül is a női mikro-vállalkozókban rejlő foglalkoztatási potenciál kihasználása. Szükségük van segítségre és érzékenyek (vagy könnyen azzá tehetők) a nők foglalkoztatási problémáira, mégsem foglalkoztatnak.

PI. közös tréningek leendő vállalkozónők és leendő mikro-vállalkozásban dolgozó női alkalmazottak számára, hiszen sok szempontból ugyanazt kell tudniuk.

Best practice: mikro-vállalkozás és osztott munkakör (helyettesíthetőség, szerteágazóbb kompetenciák).

Hozzáférés kapcsolati és pénzügyi tőkéhez:

Kapcsolatépítési lehetőségek támogatása, szervezése vállalkozónők számára.

A növekvő vállalkozásokat nagy cégekkel, pénzügyintézetekkel is össze kell hozni.

Dedikált hitelek női vállalkozónők számára.

Internetes megjelenés célzott támogatása.

Valamennyinek az alapja:

Tudatosság, erősítése, tanácsadás, KÉPZÉS:

- Számítógép- és Internet-használat mindenkinek;
- Önismeret, önbizalom-erősítés, kommunikáció, tárgyalástechnika mindenkinek;
- Alapvető üzleti tervezési, pénzügyi és marketing ismeretre minden vállalkozónak szüksége van;
- A **növekvő vállalkozásoknak** további speciálisabb témák: vezetési ismeretek, ügyfélszolgálat, innováció-menedzsment, szellemi tulajdon-védelem, pályázatírás, minőségbiztosítás.
- Küldjék az ALKALMAZOTTaikat is.

Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány

Szükségből erény?- Igen!

350 vas megyei vállalkozónő megkérdezésével készült vizsgálat alapján:

- **86% kényszerként élte meg a vállalkozóvá válást.**
- Ugyanakkor csak 30% volt konkrétan munkanélküli.
- **Ma már csak 21% lenne újra alkalmazott.**